

ÇOCUK ROMANLARI

ALP DAĞLARININ ÇOCUĞU

VAPİ ve KREDİ BANKASI'nın

DOĞAN KARDEŞ YAYINLARI

DOĞAN KARDEŞ ÇOCUK ROMANLARI

27

ALP DAĞLARININ ÇOCUĞU

JEANNE CAZİN

Doğan Kardeş Yayınları A. Ş. Basımevi — İstanbul

★

Dünyaca tanınmış çocuk romanları arasından seçilen «Doğan Kardeş Çocuk Romanları» serisinin yirmiyedinci kitabı olan bu eser Nihal Yalaza TALUY tarafından dilimize çevrilmiştir.

★

I

KARLI DAĞLARA DOĞRU...

Alpler eteğindeki Merlioz köyüne «Rehberler Köyü» diye de ad verilebilirdi, çünkü bu köyde aşağı yukarı her evin erkekleri Alplere çıkan turistlere yol göstericilik ederdi. Dağ mevsiminde rehberler şafaktan çok önce kalkıp, otelden, bir gün evvel sözleştikleri müşterileri almağa giderlerdi.

Hikâyemizin başladığı gün de sabahın üçünden beri Ekü Otelinin bütün pencereleri aydınlanmıştı, inik perdelerin arkasında kıpırdanan, aşağı yukarı dolaşan gölgeler görünüyordu. Otelin önünde kafileyi buzlu dağların eteğine kadar götürecek olan katırlar sıralanmıştı.

Az ötede, örme bir çitin arkasında bir çocuk yere uzanmış, yol hazırlıklarını seyrediyordu. Maks bunu ilk olarak yapmıyordu. Dağlara, rehberlik mesleğine karşı atalarından kalma derin bir sevgi onun kanına işlemişti. Henüz küçük bir çocukken babasiyle amcasının turistlerle her dağa çıkışında onları imrenerek seyretmekten kendini alamazdı. Sevdiği mesleğe başlayabilmesi için on beş yaşını doldurmadığı

halde vücudunun iriliğine, çevik, kuvvetli oluşuna güveniyordu. Aile büyüklerinin onu hâlâ neden yanlarına almak istememelerine için için kızıyordu. Bu sefer de, bütün yalvarmalarına rağmen, üstelik babası hayli yumuşamışken, kafilenin baş rehberi Mathias Amcanın sert bir «Hayır»ı bütün işi bozmuştu.

Bu defaki dağ yolculuğu çok meraklı ve heyecanlı olacaktı. Çünkü dağcı genç karı koca buzlu tepelerde gecelemeğe karar vermişlerdi.

Bir saat kadar uzun otlar arasında üstü başı çiğden sırsıklam olan Maks nihayet bahtiyar gezginlerin otelden çıktıklarını gördü. Keşke görmeseydi ! Esmer, siyah saçlı, siyah bıyıklı kocasının yanında duran ufak tefek, ince, çocuk yüzlü kadını gören Maks,

— Ben ondan daha büyük, daha kuvvetliyim... Niye beni götürmüyorlar !. diye söylendi.

Genç kadın koltuk şeklindeki eyere yerleşirken korku çığlıklarını tutamıyor, boyuna sağa sola kıpırdanarak eyer kayışlarını bağlayan Mathias amcaya engel oluyordu.

Mathias amca adamlarını saydı; rehberlerle yük taşıyanlar katırlara binmiş, turistlerin peşinde sıralandılar. Maksın babası Jeanla Mathias kafilesinin başına geçti. Yanlarında fenerle ucu çivili dağ sopasından başka eşya yoktu. Kafile reisi hareket emri verdi. İçin için kızan Maks, bir komutan tavriyle yürüyen amcasına baktıkca onunla iftihar etmekten kendini alamıyordu.

Yolcuların peşinden lüzumlu eşyayı taşıyan hamalların da ardı kesilince Maks gizlendiği otlar arasından çıktı. Kararını vermişti : Sonunda, büyüklerinden ceza da yiyecek olsa dağa çıkanlara katılacaktı. Geri çevirilmemek için yolun büyük kısmını tek başına geçecek, kafileyle ancak yukarda birleşecekti.

Fakat o anda annesini hatırladı... Çok sevdiği annesinin merak edip üzülmesine gönlü razı olmuyordu. Kestirme kır yolundan eve döndü. Kimseyi uyandırmamağa çalışarak mut-

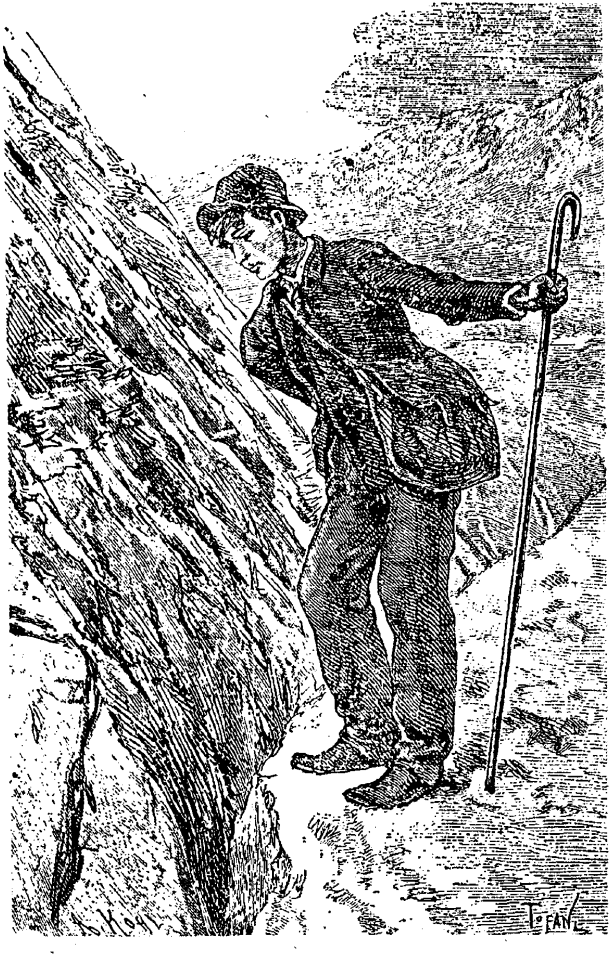
dağa girdi. Keyifini kaçıran tek nokta, annesine bırakacağı birkaç satırda bir yalan uydurmak zorunda oluşuydu. Halbuki Maks, haşarı, başına buyruk hareket etmeği seven bir çocuktu ama yalancı değildi.

Kâğıda, cıvarda gördüğü bir dağ keçisinin peşine düştüğünü; ertesi gün şafakla yakalayabilmek için, belki mağaralardan birinde geceliyeceğini yazdı. Büfeden büyücek bir dilim ekmekle bir topak beyaz peynir aldı. Aralıktan dağ sopasiyle babasının karabinasını almağı da unutmadı. Tüfeğe ihtiyacı olmadığı halde uydurduğu yalan yüzünden almak zorundaydı. Bunu dağa çıkarken kayalıklar arasında bir yere bırakacaktı.

Evlerini dönüp dağ yoluna sapınca olanca hıziyle koşmağa başladı. Dağın eteğindeki çam ormanına gelince soluk almak için biraz durdu. Gün doğuyordu. Maks, ormanın kenarında kayalar arasından süzülen bir kaynakta elini yüzünü yıkadıktan sonra yoluna devam etti. Kafilenin izini bulması lâzımdı. Hızlı adımlarla ormanı geçerek bir meraya girdi. Meradan sonra ikinci çamlığa daldı. Uzaktan, katırların çıngırak sesleri duyulmağa başlamıştı. Maks neşeyle güldü. Dağ yolundan yukarıya tırmanan kafileyle karşılaşınca amcasının nasıl şaşıracağını düşünüyordu. Gerçi sözünden çıktığı için ona kızacaktı, ama her halde bundan sonra genç rehberler arasına onu da alacaktı...

Maks hayallerine öyle dalmıştı ki ancak kafile adamlarının konuşmalarını duymağa başlayınca onlara ne kadar yaklaştığını farketti. Ormandan çıkmış, bir düzlükte kahvaltı ediyorlardı. Maks da acıktığını hissetti. Çalılığa sinerek peynirini ekmeğini yemeğe başladı. Karnını doyurduktan sonra biraz uzandı, öbür yolcuların iyice uzaklaşmasını bekledi.

Yol ilerledikçe dikleşiyordu. Turist karı koca hayvanlarından inmiş yaya gidiyorlardı. Maks, ince, zarif genç kadına uzaktan baktıkça kıskıs gülüyordu. Kadıncağız gitgide geride

kalmağa başlamıştı. Sonra kocasının koluna girdi. İri bir kayanın arkasına saklanan Maks kadının :

— Artık bir adım daha ilerliyemem !.. Beni burada bırakın... dediğini işitti.

Kocası, gülerek :

— Dediğimi yaparsan, bak nasıl tıpış tıpış yürürsün Nelly ! diye karşılık verdi; omuzundaki torbadan altları çivili, dağ kunduralariyle kalın yün çorapları çıkardı.

Bayan Nelly sevinç çığlığını tutamadı. Otelde bunları pek çirkin, kaba bulduğu için giymek istememişti.

Şehir ayakkabısını değiştirince yüzü güldü, yürüyüşü düzeldi. Öyle hevesle gidiyordu ki, ancak Mathias Amcanın seslenmesiyle durdu. Dağdan aşağılara inen bir buzulun tehlikeli kısımlarına gelmişlerdi. Torbalardan ipler çıkarıldı. Başrehber uzun iplere dörder metre aralıklı ilmikler yaptı. İlmikleri dağa çıkanların bellerine taktılar. Böylece dörder beşer kişilik zincirler meydana geldi. Bayan Nellynin zincirinin başında Mathias; kocasınınkinde Maksın babası Jean vardı.

Maks, dağlarda bulunan ve taş yığınlarına benziyen kocaman bir buz kümesi arkasından bu hazırlıkları takip ediyordu. Öbür rehberlerin zincire geçtiğini görünce içinden güldü, kendi kendine :

— Doğrusu dağ çocuklarına zincirle yürümeği yakıştıramıyorum, dedi. Birazdan beni görsünler !

Gözüpek çocuk, kafilenin uzaklaşmasını sabırsızlıkla bekliyordu. Kışın, köy okuluna giderken buz üzerinde kaymağı, buz parçalarının birinden öbürüne atlamayı öğrenen dağlı çocuklar Alp buzullarına da bir dağ keçisi çevikliğiyle tırmanırlar.

Maks, sevdiği spordan başka herşeyi unutmuştu. Buz parçaları üzerinden, yarıkların derinliğine bakmadan atlayıp duruyordu. Kafiledekilerin ip merdivenleriyle tırmandıkları yerleri sadece değneğin yardımiyle aşıyordu. İyice yükselen güneş hem yakıyor, hem buzulun parlak satıhlarından yansıyarak sayısız aynalar gibi parlıyordu. Maksın yüzü

ateş gibi yanıyordu ama aldırdığı yoktu. Yarıklı, engelli yol bitince üzüldü. Karlı bir yamaçtan, dizlerine kadar gömülerek yürümeğe başladı. Bu da ayrı bir zevkti. Maks arada bir, serinlemek için kendini karın içine atıp yuvarlanıyor, sonra doğrularak üstüne yapışan karları silkiyor, kahkahalarla gülüyordu. Bir aralık, «İlzeyi buraya getirebilsem, ne hoşuna giderdi!» diye düşündü. Fakat buraya, İlzenin babası olan Mathias amcadan gizli olarak geldiğini hatırlayınca kızardı. İlzeye daha önce plânını açmış olsaydı, küçük kız onu yüzde yüz vazgeçirirdi.

İlze, Maksın amcasının en küçük kızıydı. Hafif bir sakatlığı vardı. Bebek gibi güzel, sevimli çocuğun dili okadar kusurluydu ki, konuşması sadece anlaşılmaz mırıltılar halindeydi. Zavallı bu yüzden dilsiz gibi işaretle konuşmayı tercih ederdi. Ailenin biricik çocuğu olan Maks, kardeş sevgisini bu küçük amca kızına bağlamıştı.

Birdenbire, «Acaba evdekiler ne yapıyorlar?» diye düşündü. O gün amcalarında elma toplayacaklardı... Şimdi amca çocukları Lena, Lotta ve şişko Franz ona düşen işi yapıyorlar, Luiza Yenge,

— Bu haylaz yine nereye kaçtı?.. diye söylenip duruyordu.

Ya annesi?.. Ava gideceğinden ona önceden bahsetmediği için, içine kurt düşer miydi acaba?

Maks, neşesini kaçıran düşünceleri hemen kendinden uzaklaştırdı. Uzaktan, kafilenin karlı bir düzlükte çadır kurmağa başladığını görünce hayret ışığını tutamadı:

— Akşam olmuş bile! Peki ama ben nerede yatacağım?

Görünmemeğe çalışarak kampın yakınındaki buzla kaplı bir taş yığınının arkasına sindi.

Kamptakiler, mangallarını içeriye alarak çadırlara çekildiler. Güneş dağların arkasında kaybolunca hava yavaş yavaş serinlemeğe başladı. Az sonra, ortalık büsbütün kararmadan ay çıktı. Buzlu dağlar, yer yer küçük karlı düzlükler mavi ışık altında bir peri ülkesini andırıyordu. Manzara-

nın güzelliği Maksa bir an için soğuğu bile unutturdu. O sırada kampın bir ucunda iri, düz bir taşın üstünde yanan ateşi gördü. Bu, aşağıdaki otele, çıkışın bir kısmını rahat olarak tamamladıklarını bildiren işaretti. Aşağıdakiler, ateşi görür görmez on iki el silâh atarak karşılık verdiler.

Silâh sesleri üzerine çadırlardan uzanan başlar tekrar içeri çekildi. Kamptakilerin, ertesi gün erken kalkabilmeleri için hemen uykuya daldıklarını bilen Maks ateşe sokuldu, yine de kulağı kirişteydi. İliklerine kadar üşüyünce giriştiği maceradan yavaş yavaş pişmanlık duymağa başlamıştı. Ateşe iyice sokuldu. Birdenbire az ötede, karın üstünde bir karaltı farketti. Bunun unutulmuş bir battaniye olduğunu görünce ne kadar sevindiğini söylemeğe lüzum yok. Battaniyeye sarınarak, ateşten hayli ısınmış taşın üzerinde farkına varmadan uyuyuverdi. Birdenbire, kuvvetli bir elin onu omuzundan silkelemesiyle uyandı. Uyku sersemliği içinde:

— Kim o?.. Ne var?.. diye mırıldandı.

— Ne varmış!.. Hem büyüklerinin sözünü dinleme, hem de sor!..

Maksın yanaklarına yapışan iki şamar onu iyice kendine getirdi. Oraya yetişen Jean, kamp ateşinde ısınan Tanrı misafirinin oğlu olduğunu görünce heyecanla:

— Demek her tehlikeyi göze alarak bize ulaşmağa karar verdin oğlum! dedi.

Mathias Amca bu defa kardeşine kızdı:

— Kendini tehlikeye atsın diyen var mı? Geri gönderemeyiz artık ama inatcılıkla istediğini elde edeceğini de sanmasın.

Maksa dönerek:

— Bizimle yukarıya çıkmayacaksın; dedi. Burada kalıp kampı bekliyeceksin. Bu defa da peşimize takılırsan elimden kolay kolay kurtulamazsın.

Gerçekten kolay kurtulamıyacağını göstermek istiyormuş gibi yeğenini kulağından tutarak çadırların önüne iteledi, yavaş yavaş kalkmağa başlıyan rehberlerin yığdığı battani-

ye kümesine doğru sürükledi. Maks «küt» diye oturdu. Hâlâ kendini iyice toparlıyamamıştı. Bir yandan da amcası onu rehberlerin önünde hırpaladığı için canı sıkılıyordu. O sırada turist ailesi de çadırlarından çıktı. Hareketli konuşmalarından, Bayan Nellynin yukarı çıkmak istemediği, onları kampta beklemeği tercih ettiği anlaşılıyordu. Kocası onu güçlükle kandırabildi.

Az sonra kafile, yolu fenerlerle aydınlatarak hareket etti. Başrehberin çadırı önünden geçerlerken battaniye kümesinde oturan Maksın mahzun hali Bayan Nellynin dikkatini çekti.

— Kim bu çocuk? diye sordu.

Mathias Amca, yeğeninin yaptıklarını ve oña verdiği cezayı anlattı.

Genç kadın,

— A, yazık; dedi. Çocuğun damarlarında dağlı kanı var: dağ onu çekiyor.

Jean, oğluna gösterilen ilgiden memnun olarak,

— Zamanı gelince o da bizim gibi bir dağ rehberi olacak, dedi.

— Öyleyse çocuk, mesleğine hazırlanmak için her fırsattan faydalanmalı. Onu yanımıza alalım Mathias Amca!

Başrehber müşterisini kıramadı; Maksı babasının yanına yolladı. Jeanın ipi uzundu; Maks bayanın zincirine dördüncü olarak girdi.

Bir müddet sonra fenerleri söndürüp bir kayanın yanında bıraktılar. Hava iyice aydınlanmıştı. Fakat doğan güneşle beraber başlayan rüzgâr karları yerden kaldırarak havada döndürüyor, yolcuların yürümesine engel oluyordu. Maks «Tam şehirlilere göre hava... Dünyada yukarıya çıkamazlar!» diye düşündü.

Gerçekten yol gitgide çetinleşiyordu. Havada uçuşan kar bulutları buzlardaki yarıkların, tehlikeli geçitlerin farkedilmesine mani oluyordu. Epey süren bu zahmetli yürüyüşten sonra kar ve rüzgâr kasırgası biraz dindi. Hepsi rahat

nefes aldılar. Mola vermeğe hazırlanırken Maks, birdenbire, acı bir çığlık duydu: önünden giden Bayan Nelly, bastığı yerin çökmesiyle yarı beline kadar kara gömülmüştü. Arkasından yürüyen Jeanla ikinci rehber hemen boylu boyunca yere serildi. Böylece ipi gererek zavallı kadının büsbütün kara gömülmesine engel olacaklardı.

Rehberler ona kardan kurtulmak için yol göstermeğe çalışıyorlardı. Karın iki kişiyi çekemiyeceğini bildikleri için yanına inemiyorlardı. Fakat Bayan Nelly durduğu yerde, ökseye tutulmuş kuş gibi çırpınıyor, acı acı bağrıyordu. Maksın o anda aklına bir şey geldi. En arkadan giden yardımcı rehberler zincirinin başındaki adama seslendi :

— Peter Ağabey, babamın yanına git, ipi tutmasına yardım et. Sizin kadar ağır değilim; inip bayanın yukarı çıkmasına yardım edeceğim.

Kimsenin cevap vermesine vakit bırakmadan lâstik top gibi Bayan Nelly'nin yanına atladı, elini uzattı. Genç kadın onu görünce canlandı, çocuğun eline yapıştı, ayaklarını batmış olduğu kar çukurundan kurtardı. Üç erkek o anda ipe asılarak önce onu, sonra Maksı yukarıya çekti.

İlk heyecan anları geçtikten sonra karı koca Maksı aralarına aldılar. Biri bir, öteki öbür elinden tutarak teşekkür ediyor, cesaretini, çevikliğini övüyorlardı. Bayan Nelly,

— Kafilemize katılmasaydın karlara gömülüp yüzde yüz ölecektim ! diyordu.

Jean da, bir yandan oğlunun atlattığı tehlike, öte yandan yaptığı fedakârlık karşısında heyecandan titriyordu. Yeğeninin itaatsızlığını bir türlü affedemiyen Mathias, çocuğun işitemiyeceği bir sesle, kardeşine,

— Geçmiş olsun ! dedi. Asî olmasına asî ama mert yürekli doğrusu...

Turist karı koca Alplere tırmanmaktan vazgeçtiler. Zaten Bayan Nellyde dağa çıkmak şöyle dursun, aşağı inecek hal bile kalmamıştı. Kazmaların üzerine gerilen bir çadır beziyle yaptıkları sedyeye uzanıverdi.

Otele geldikleri zaman Bayan Nelly Maksa,

— Annene selâmımı söyle, dedi. Yarın kocamla ayrıca evinize gelip sana teşekkür edeceğim küçük kurtarıcım.

II

YAMAN AVCI

Marta Teyze, Parisli misafirleri ağırlamak için güneşten önce kalkmıştı. Maksın kahvaltı eder etmez oltasını alıp çıkmağa hazırlandığını görünce telâşlandı:

— Oğlum, sakın geçen seferki gibi kaçayım deme! Misafirler en çok senin için gelecekler.

Maks güldü.

— Korkma anne. Amcamdan yediğim şamarlar hatırımda... İzin almadan dağlara çıkmam artık. Gidip bakayım, belki derede birkaç alabalık tutarım.

Sonra annesine sokularak,

— Anneciğim, niçin amcam beni dağlara götürmüyor? diye sordu. Artık küçük değilim. Yolda yük değil, faydalı olabileceğimi dün gösterdim.

Annesinin cevap vermediğini görünce mahzunlaşarak,

— Bunu sırf beni üzmek için, beni sevmediğinden yapıyor! dedi.

— O nasıl lâf Maks, amcan seni neden sevmiyecekmiş?

— Ondan korkmadan herşeyi düşündüğüm gibi söylediğim için.

Maks bunu kapıya yürürken söyledi. Annesinin, «Haklısın; ben de biliyorum ama elimden ne gelir!..» demek ister gibi iç çektiğini görmedi.

Maks dereye gitmeden önce bitişiklerindeki amcasının evine uğradı, kapıda örgü ören küçük İlzeyi de beraber aldı. İlzenin yaşı hemen hemen Maksın yarısı kadar olduğu halde haşarı amca çocuğuna belki en çok söz geçiren oydu.

Dünkü meseleyi de büyüklerinden öğrenmişti. Fakat Maks turist bayanın hayatını kurtardığı için azarlanamazdı artık.

Alabalık avında pek usta olan Maksa o gün talih de yardım etti, bir saat geçmeden kovasında beş altı iri alabalık yüzüyordu. Misafirlerden sonraya kalmamak için koşarak eve döndüler. İri balıkları gören Marta Teyze,

— Ne iyi, dedi. Yayıkta taze dövdüğüm yağda kızartıp ikram ederiz.

Fakat Maks annesinin fikrini beğenmedi.

— Belki köy yemeğinden hoşlanmazlar. Balıkları otele götürürüm. Ahçıları bildikleri gibi yapsın.

O sırada, koşmaktan soluk soluğa kalmış İlze kapıda belirdi. İşaretlerle, misafirleri yolda gördüğünü anlatıyordu. Zeki kız, kimse söylemediği halde, samanlık kapısını tamir eden amcasına da haber vermeğe koştu. Jean işini bırakıp hemen karisiyle oğlunun yanına geldi Rehber mesleğinde çeşitli insanlarla karşılaşmağa alışmıştı. Ailesinin kibar şehirliler karşısında mahçup olmasını istemezdi. Halbuki boşuna merak etmişti. Bayla Bayan Sorbier'in nazik, içten duruşları, hele Maksı aralarına alıp teşekkür etmeleri; annesine, Bayan Nelly'yi kahramanca kurtarışını anlatmaları hem Maksı, hem Marta Teyzeyi kendilerine ısındırdı. Konuşa konuşa Jeanların evine yaklaştılar. Bayan Nelly, birdenbire,

— Ah ne şeker şey bu! diye bağırdı.

Evin kapısının alt basamağında İlze oturmuş, bir elini yanı başında duran iri bir köpeğin boynuna dolamıştı. Çocuğun açık sarı bukleleri, köpeğin bakır kırmızısı uzun, yumuşak tüyleri güneşte pırıl pırıldıyordu. Genç kadın, küçük kızın köpeğin arkasına saklanmak istediğini görünce,

— Korkma yavrum, dedi. Gel yanıma, adını söyle de seninle arkadaş olalım.

İçten gülümseyen İlzeye kollarını açtı. İlze, çekingen bir tavırla ona sokuldu. Hanımına bakarak köpek de onlara doğru yürüdü.

— A, bu güzel köpek topallıyor; neden?

— Priska'nın baş düşmanı porsuklardır; dedi. Geçenlerde biri, dövüşürken bacağını kırdı. İyileşemiyecek diye öyle üzüldü ki! Köpek bizim değil, amcamındır, fakat hastayken bakmak için evimize aldık.

— Priska'ya sen mi baktın Maks?

Maksın babası, gülerek,

— Hem de kırk yıllık baytar gibi ayağını sardı, günlerce, hattâ birkaç gece, hayvan pansımanı atmasın diye başında bekledi. Böyle işlerle pek beceriklidir; ilerde yaman bir çıkıkçı olacak her halde.

Bayan Nelly,

— Doktor olsun daha iyi, dedi.

— Tahsil için çok para lâzım Hanımefendi; gücümüz yetmez.

Genç kadın biraz bozuldu. Kısa bir sessizlikten sonra ayaklarının dibinde uzanmış köpeği okşayarak,

— Priska'yı çok seviyorsun galiba Maks? dedi.

Yine babası cevap verdi:

— Sevmek de söz mü Hanımefendi! Hoş sevdiği yalnız Priska değil. Elinden gelse, Nuh Babanın gemisine topladığı hayvanların bütün çeşitlerini evimize dolduracak.

Gülüştüler.

Bay Sorbier,

— Öyleyse Maks daha çok gözümüze girdi. Karımla ben de hayvanları pek severiz. Paris civarındaki evimizin etrafında büyücek bir parkımız var. Orada kendimize göre bir hayvanat bahçesi yaptık.

Karı koca Maksın hayvanlarını da gördükten sonra avludan çıktılar. Kırın bir yanında, evleri kuzey rüzgârından siperleyen ve yıkık bir duvar parçasına benzeyen iri, yüksek birkaç kaya sivrilmişti. Maks misafirleri oraya götürdü. İki taş arasında bir oyuk kalın bir kapıyla örtülüydü. Kapının ortasında, dışarı açılan bir pencere vardı. Maks pencereyi aralıyarak Sorbier'leri yanına çağırdı. İçerden vahşi, fakat neşeli, sevinçli kuş haykırışları duyuldu. Bir metre iri-

liğinde iki kartal Maksı görünce koca kanatlarını çırparak pencerenin önünde itişerek ona sokulmağa çalıştılar. Maks, cebinden çıkardığı birkaç kuş ölüsünü içeriye attı. Yırtıcı kuşlar yiyeceğin üstüne üşüştüler.

— Ne şahane kuşlar !..

Maksla babası, bunları nasıl yakaladıklarını anlattılar. Baba oğul, köye uzak olmayan dağlardan birinin kayalıklı bir çıkıntısında bir kartal yuvası görmüşlerdi. İçindeki iki yavruyu gören Maks ne yapmış yapmış, babasını kandırmıştı. Bir gün evdekilerden, en çok Mathias Amcadan gizli olarak bir torbayla otuz metrelik yepyeni bir ip almış, dağ yolunu tutmuşlar. Yavruların yuvada yalnız kalmasını bekleyerek hemen harekete geçmişler. Jean ipin bir ucunu kayanın sivri yerine bağlamış, öbür ucunu Maksın beline dolamış. Çocuğu, yuvanın bulunduğu çıkıntıya indirmiş.

Av hikâyesinin heyecanlı kısmına gelince Maks dayanamıyarak, babasının sözünü kesti :

— Havada bir müddet sallandıktan sonra sivri bir kayaya güçlükle tutunabildim. Yavrulardan birini kaptığım gibi omuzuma asılı torbaya soktum. Fakat ikincisi kardeşi gibi uysal değildi; bana öyle bir pençe attı ki, çığlığımı tutamadım. Babam kuşkulanmasın diye, hemen işi bitirdiğimi bildiren ıslığı çaldım.

Jean :

— Ben de ipi derhal yukarıya çektim, dedi. Eve gelince ağabeyim Mathiasın kartallarınkinden hiç aşağı kalmayan hücumuna uğradık.

Kocasının sözünü kesen Marta Teyze :

— Ağabeyini bu defa ben de haklı buldum Jean, dedi. Kartalların yuvaya dönüşünü uzaktan görmüş. Az daha geçikseydiniz, ikiniz de kurtulamazdınız.

Karı koca Sorbier bu atak dağlı çocuğu hayranlıkla seyrediyorlardı.

Bay Sorbier, Jeana,

— Oğlunun yalnız cesur değil, çok zeki bir çocuk olduğuna da eminim, dedi. Bizimle beraber Parise gitmesi için izin verirseniz küçük kardeşimmiş gibi evimize alır, tahsiliyle meşgul olurum.

Kocasının fikrini Bayan Nelly de beğendi. Yavaşca,

— Bizimle gelirken hayvanlarını da beraber getirsin; dedi. Onları satın alalım; parkımıza yerleştiririz.

Bay Sorbier bir yandan karısının isteğini yerine getirmek için, öteyandan çocuğa teşekkür etmek maksadiyle küçük hayvanat bahçesini bin frank karşılığında onlara satmasını teklif etti.

Bu, fakir dağ köylülerine göre büyük bir paraydı. Fakat Maksın gözünü kamaştırmadı. Kızarak,

— Hayvanlarımın çoğu elimde büyüdü, dedi. Onlardan ayrılmak bana güç gelir.

— Peki; ya bizimle şehre gitmek teklifine ne diyeceksin Maks ?

Çocuk başını eğdi. Yavaşca, fakat kesin bir sesle,

— Okumaya çok hevesim var, dedi; ama ailemi, köyümü bırakamam. Burada öğrendiklerimle kendi köyümde faydalı olmağa çalışacağım.

Büyüklerin konuşmasını merakla takip eden küçük İlze Maks ağabeyisine sokuldu, onu bırakmamağa karar vermiş gibi elinden tutuyordu. Bayan Nelly gülerek,

— Demek bu işe sen de razı değilsin, öyle mi küçük ? diye sordu.

İlzenin yalvaran bakışını gören Maks, çocuğun cevap vermeyişinin sebebini anlattı. Bayan Nelly'nin gözleri doldu. Kocası İlzeye yaklaştı.

— Ağzını aç yavrum; bakalım, yapılacak bir şey var mı?

Maksla ailesine dönerek :

— Arkadaşlarımın çoğu doktordur, dedi. Sık sık hastahanelere gider, çeşit çeşit hastalar görürüm.

İlzenin ağzını muayene ettikten sonra,

— Çocuğu iyi bir operatöre gösterirseniz konuşması mümkün; dedi.

Maks sevinçle el çırptı.

— Amcama müjdeli haberi verelim baba!

Jean çocukların sevincini kırmak istemedi. Yoksa İlzeyi büyük bir şehre götürüp ora doktorlarına tedavi ettirmek ne ağabeyisinin, hattâ ne de beraberce başarabileceği işti.

Parkında bir hayvanat bahçesi yapmağı aklına koyan Bayan Nelly sonunda bir yol buldu. Maks, bundan sonra avlıyacağı hayvan ve kuşlardan Sorbier'lere de göndermeği vadetti. Bay Sorbier, ayrıca yemek için, şehirde olmayan av kuşlarından da istemişti. Böylece Maksla babasına devamlı bir iş çıkmış oldu.

Vakit öğleye yaklaştığı için Sorbier'ler otele dönmeğe hazırlandılar. Bayan Nellly, Jeana dönerek:

— Kurtulmama yardım eden ağabeyinize de teşekkür etmek isterdim, dedi. Onu nerede görebiliriz?

Jean, Mathiasın ava çıktığını söyledi. Tabii, inatcı adamın yeğeninin itaatsızlığını hâlâ affetmediğini, cezalandırılacağı yerde methedilmesini duymak istemediği için ava çıktığını söylemedi.

Genç kadın rehber ailesinden ayrılırken Maksın eline örülü küçük bir kesecik sıkıştırdı. Çocuğun yüzü pençe pençe alevlendi. Keseyi Bayan Nelly'ye uzatarak:

— Bunu alamıyacağım için bana darılmayın! dedi. Size bir hizmette bulundumsa memnunum. Ama karşılığında para alırsam bunun bütün zevki kaçar.

Sorbier ailesi, Jeanın da oğlunun sözlerini başiyle tasdik ettiğini görünce ısrar edemediler. Maksın elinde bir çift iri alabalık gören Bayan Sorbier çocuğa kırılmadığını göstermek için:

— Bak, ben senin kadar alıngan değilim, hediyeni bayıla bayıla alıyorum! diye şakalaştı.

Konuşa konuşa otele kadar yürüdüler. Ayrılırken karı koca Maksa:

— Senin, yahut ailenden birisinin şehirde bir işi olursa hiç sıkılmadan kapımızı çalın ! diye tekrarladılar.

III

MAKSIN HAŞARALIĞI

Lüiza Yenge Maksın birkaç gündür şehirli misafirlerle meşgul olması yüzünden ev işlerini bırakmasına için için kızıyordu. Sorbier'ler gider gitmez Jeanlara koştu. Kocasından örnek aldığı sert bir tavırla :

— Kar bastırmadan önce yapılacak birçok işimiz var, dedi. Maks bize yardım etmezse dışardan birisini arayacağız.

— Yardım etmez olur muyum ! Ne işiniz varsa söyleyin. Hemen geliyorum.

Lüiza Yengenin yüzü güldü,

— Pekâlâ. Öyleyse patates tarlasına gel. Köyden birkaç adam da çağırdık. Hep birlikte çalışırız.

— Bu hoş işte ! Kalabalıkta çalışmağa bayılırım.

— Aklında bir muziplik varsa şimdiden vazgeç; amcan bugünlerde pek kızgın.

Maks güldü,

— Yoo... Yaramazlık etmeden iki kişinin işini başarmağa söz veriyorum. Ama karşılık olarak birşey isterim yenge.

— İstediğini söyle de ona göre.

Maks, cumartesi kasabada kurulacak pazara giderken İlzeyi de beraber almak istiyordu.

— Şehir doktorları İlzeyi iyi edebilirlermiş. Bize gelen Bay Sorbier öyle dedi.

Kadın dudak bükerek başını salladı. 60-70 yıl önceki bir köylü kadın, kızının «bağlı olan» dilini ancak bir büyücünün çözebileceğine inanırdı. Ama onu da nereden bulabilirdi? Gine de Maksın istediğini yapmağa razı oldu. Çocuk o gün tarlada canla başla çalıştı, pek çok fırsat çıktığı halde hiç yaramazlık etmedi.

İki gün, pazarda satacakları keçi peynirini, yağı, yün yumaklarını hazırladılar. Mathias Amcayla Jean pazardan bir gün önce arabayı yükleyip gittiler. Pazar günü, iki tekerlekli arabayla Lüiza Yenge, Maks ve küçük İlze kasabanın yolunu tuttular. Sabaha karşı, karanlıkla çıktıkları için İlze battaniyesine sarınmış, mışıl mışıl uyuyordu. Küçüğü uykulu haliyle yataktan kaldırıp giydiren Lüiza Yenge:

— Afacanın sözüne uyup yavrucağın lüzumsuz yere rahatını bozduk... diye söyleniyordu. Ama belli olmaz: bir bakarsın o şehirli adamın dediği boş çıkmaz...

Kasabaya vardıkları zaman pazar açılmıştı; sokaklar, o yana doğru akan halkla doluydu. Her zaman kaldıkları handa Mathiasla Jeanı buldular. Hep birlikte pazara gittiler. Lüiza Yenge doğruca daima oturduğu yere gitti, peynirleriyle, yağ topaklarını, dağ çiçeklerini, mis kokan süzme bal çömleklerini sıraladı. İlzeyi Maksa bırakarak öğleye kadar pazarda dolaşmalarına izin verdi.

Çocuklar elele tutuşarak önce hayvan pazarını boydan boya gezdiler. Sonra oyuncakcı tezgâhlarının önünde uzun uzun durdular. Maks, silâh satılan birkaç dükkânı geçmeyip

vitrindekilerdeki tam boyuna göre küçük karabinaları hayran hayran seyretti. En son, eğlence yerine gittiler.

Bir pistte, üç ayaklı sehpanın üstünde büyük bir resim geriliydi. Resim, kalın çizgilerle birkaç parçaya ayrılmış, resimli bir hikâyeydi. Altında yazı yoktu. Bir adam elinde ince bir değnekle resimlerin hikâyesini anlatıyordu.

Çocuklar ağızları açık hikâyeyi dinlerken Maks, birdenbire, arkasından bir köpeğin onu pantolonunun paçasından çektiğini hissetti. Başını çevirince :

— Priska ! diye bağırdı; bizi bu kalabalıkta nasıl buldun ?

— Zor değil ki : seni bulmak isteyen herkes eğlence yerlerinde aramalı...

Bunu söyliyen Mathias Amcaydı. Çocukları yemeğe çağırdı. Maksla İlze şaşırdılar :

— Öğle oldu mu ?

— Elbette. Sen hikâye dinlemekten dünyayı unutmuşsun. Neyse, bu defalık seni azarlamıyacağım. Çünkü adamın anlattığı hikâye, senin gibi asî bir çocuğun başına gelenlerdi. İyi dinledinse, herhalde ders alırsın.

Otele döndükleri zaman bütün aileyi yaptıkları kârlı alış verişlerin neşesi içinde buldular. Karınlarını doyurduktan sonra gece yola çıkan iki kardeş arabalarında öğle uykusuna yattılar. Lüiza Yenge iki çocuğu alarak kasabanın en tanınmış doktoruna gitti.

İhtiyar babacan doktor İlzeyi dikkatli bir muayeneden geçirdikten sonra üzgün bir tavırla başını salladı.

— Bu ameliyatı ancak Paristeki meşhur doktorlar başarabilir. Durumunuz elverişliyse çocuğu oraya götürün.

Doktorun sözleri Lüizadan çok Maksı kederlendirdi. Çünkü o, yengesinin aksine, Sorbier'lerin söylediklerine büyük ümitler bağlamıştı. Küçük arabalariyle dönüş yolunu tuttukları zaman üçü de neşesizdi. Hele Maks iyice somurmuştu, çatacak yer arıyordu. Arabayı hızla sürüyor, önündekileri

bir bir geçiyordu. O aralık, bir türlü yol vermeyen saman arabacısına hırsla:

— Deminden beri bağırıyoruz be adam, diye seslendi. Sağır mısın, ne diye yol vermiyorsun!

Arabacı kabalıkta Makstan aşağıya kalmadı:

—.Sağır ben değilim, yanındaki küçük budala. Besbelli dilini de sana kiralamış, çok konuşuyorsun çünkü.

— Kimmiş o küçük budala?

Arabacı sırıtarak kırbaciyle arabada Maksın yanında oturan İlzeyi gösterdi. Bu kadarı fazlaydı artık. Maks, adamın hem yaşça, hem boyca kendisinden iki misli büyük oluşuna aldırmadan üzerine atıldı. Yengesinin çığlıklariyle İlzenin kendine mahsus iniltili haykırışları Maksın kuvvetini artırıyordu. Yakınlarında bulunan arabalardan fırlayan arabacıların yetişmesine kalmadan horoz gibi dövüşen iki delikanlı yol kenarından kayarak bayır aşağı yuvarlandılar. Çalılığa takılarak aşağıda gürül gürül akan dereye düşmekten kurtuldular. Atlattıkları kaza akıllarını başlarına getirdi. Birbirinin yüzüne bakmadan yukarıya tırmandılar. Yukarda, yengesiyle İlzeyi göz yaşları içinde bulan Maks güldü.

— Birşeyim yok, korkmayın. Sonra...

— Evdekilere bir şey anlatmayın yenge, diye ilâve etti; annem üzülmesin.

Maks, sıhhati pek yerinde olmayan annesinin üzülmesi kadar amcasının onun kavgacılığını duymasından da korkuyordu. İnadından kolay kolay vazgeçmek istemediği için:

— Çabuk arabaya binin, gidelim! dedi ve dövüştüğü adamın arabasını geçti.

Maks sol bileğinin fena halde incindiğini saklamıştı. Hırçın, haşarı olduğu kadar iradesi kuvvetli bir çocuktu. Acıya önem vermeden yolda hep küçük İlzenin sakatlığına nasıl bir çare bulacağını düşünüyordu. Arabacının alaylı sözlerini bir türlü unutamıyordu.

Köye vardıkları zaman onları karşılamağa çıkan Franz'ı yerine oturttu, arabadan inip eve koştu.

IV

TAVUK ve TİLKİ

— Hemen yatacağım anne; pek yorgunum!

Maks, babasiyle amcası pazardan dönmeden önce yatmak istiyordu. Fakat annesinin getirdiği mis kokan sebze çorbasını görünce dayanamadı, yemeğe oturdu. Marta Teyze, oğlunun iştahla çorbayı kaşıklamasını seyrederken o gün hayvanlarına nasıl baktığını anlatıyordu.. Yemeğini bitiren Maks:

— Bari yatmadan bir koşu gidip kartallarla Ninar'a bakayım; dedi.

— Ninar dedin de... Sen şu tilkiye dikkat et oğlum. Ya yerini değiştir, yahut kapısını sağlamla. Tavuklar dadandılar; içeriye girip hayvanın yemeğini yiyorlar.

— Ninar'dan yana hiç korkma anne! İyice terbiye ettim; tavuklara dokunmaz o.

Maks dışarı çıktı. Az sonra kucağında bir gümüşî tilkiyle döndü,

— Ne şeker şey, değil mi anne?

Marta Teyze hayvanın bakarak tüylerini okşadı,

— Güzel olmasına güzel doğrusu... Ama yün hırkanı, kasketini de o dikikledi.

— O zaman pek küçüktü; odamda yatırıyordum. Sonradan onu terbiye etmek için ne kadar uğraştığımı sen de biliyorsun.

Maks, Ninar'ı yerine götürdü, zincire vurduktan sonra kapıyı kapadı. Birdenbire ona doğru koşan İlzeyi gördü. Küçük kız ağabeyisinin o saatlerde hayvanların gece kontrolüne çıktığını biliyordu. Merak dolu bakışını Maksın incinmiş bileğine dikti. Eliyle dokunarak, nasıl olduğunu işaretlerle sordu. Dokunuşu çok hafif olduğu halde Maksın yüzü ıstırapla buruştu. Küçük kızın gözleri yaşardı. Maks kendini zorlayarak gülümsedi.

— Üzülme İlze, sabaha kadar bir şeycik kalmaz. Belki

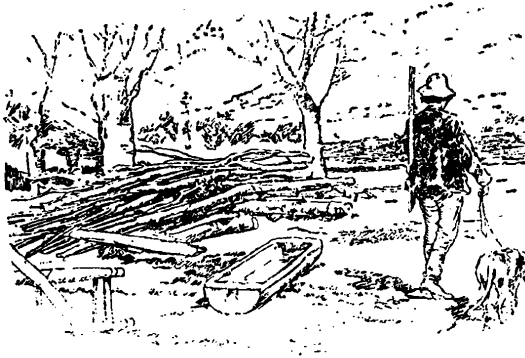
bu kavgada da kendine göre bir hayır var. O küstahla dövüştükten sonra aklıma mükemmel bir fikir geldi. Bundan sonra çalışıp para biriktireceğim. Seni Parise, iyi bir doktora götüreceğiz.

İlze, arabacının söylediği gibi sağır değildi. Maksın anlattıklarını merak ve heyecanla dinledi. Sonra, işaretlerle ne işte çalışacağını sordu.

— Bizim turistleri unuttun mu İlze ? İstedikleri hayvanları avlayıp onlara Parise göndereceğim.

Küçük dilsizin yüzü sevinçle parladı. Elele tutuşarak eve döndüler.

Ertesi sabah Maks, amcasının azarından korkarak erkekler işe gidinceye kadar yatağından kalkmadı. Yengesine elma toplamağı vadettiği halde, ağrıyan koluyla çalışamıyacağını anladı, karabinasını alarak ava çıktı. O gün Mathias Amcayla gitmeyen Priska da Maksın peşine takıldı. Av köpeği değildi ama burnu hassas olduğu için bu işe yarıyordu.

Köyün arkasındaki dağı kaplıyan ormana daldılar. Maks tepelere tırmandıkca sanki dünkü yorgunluğuyla kesikliğini de geride bırakıyordu. Biraz dolaştıktan sonra kulaklarını

dikip havayı koklayan Priska onu gür bir çalılığın yanına çekti. Genç avcı oradan boş dönmedi: İki iri, semiz dağ tavuğu vurdu. «İlzenin işi uz gidecek...» diye düşündü, eve koştu. Paris çarşılarında binde bir görünen bu avın Sorbierlerin ne kadar hoşuna gideceğini aklına getirdikçe için için seviniyordu.

Evde tavuklar için bir sepet hazırladıktan sonra istasyona gitmek üzere yola çıktı. Daha ilk dönemeçte babasiyle amcasına rastladı. Meseleyi amcasına da açıp onu da sevindirmek istedi. Fakat umduğu gibi çıkmadı. Huyuna suyuna gitmek istemiyen yeğeninin hiç bir hareketini hoş görmiyen Mathias onu soğuk bir bakışla süzdükten sonra:

— Herşey bitti, bir de evimin işlerine karışmağa başladın, dedi. Ailenin büyüğü sen misin, ben miyim?

— Böyle bir şey düşündüğüm yok amca, ama İlze benim de yabancım değil. Sakatlığı yüzünden uğradığı bedbahtlık yetmiyormuş gibi akılsız kimselerin alayına da uğruyor. Dün...

— Kimsenin alay ettiği yok. Dün, münasebetsiz kavgan la bizi rezil eden asıl sendin. Hep başına buyruk hareket ettiğin için oluyor bunlar... Bugün yengenle kardeşlerinle elma toplamağa gideceğin yerde, büyüklere danışmadan, izin almadan ava çıkmışsın.

Mathias fena halde kızmıştı. Kendi ailesinden başka, yumuşak başlı kardeşiyle sıhhati bozuk karısının evine de istediği gibi karışıyordu.

— Seni zamansız av eğlencelerinden vazgeçirmek için şu tavukları alıp dereye atmam lâzım!

Elini Maksın koltuğundaki hasır sepeti uzattı. Yolun birkaç metre aşağısından dere geçiyordu.

— Ağabey, yapma!..

Jeanın titrek sesi Mathiasın hiddetini söndürdü. Maks'a sert sert bakıp hızla uzaklaştı. Kardeşinin neden araya girdiğini anlamıştı. Sepeti dereye atacak olsa, onu kurtarmak için, Maksın da kendini bayır aşağı bırakacağı her halinden belliydi.

Çocuk eve pek küskün döndü. Annesi, oğlunun yolda birşeye canı sıkıldığını anlamıştı, oyalamak istedi. Ninar'la tavuğun dostluğunu gösteren yeni bir olayı anlattı. Tavuk bu sefer gidip tilkinin yuvasında yumurtlamış; Ninar aldırış etmemiş, tavuğa dokunmadığı gibi yumurtaya da hiç bakmamış.

Ana oğul epey güldüler. Marta Teyze:

— Ama sen gine Ninar'a göz kulak ol, onu dışarıya salıverme; dedi. Tavukların yuvasına geçebilecekleri bütün delikleri iyice kapat. Biraz daha büyüyünce tilki damarı kabarır muhakkak.

Ayak altında sersem sersem dolaşan tavuklara kıymet vermeyen Maks, kaşıkla süt içirerek saatlerce terbiyesiyle uğraşarak büyüttüğü gümüşî tilkinin hürlüğüne kıyamazdı. Doğruca hayvanın yanına gitti. Az sonra İlze de geldi. Üçü kırda dolaşıp, akşam yemeğine kadar oynadılar.

Yemekten sonra, her akşamki gibi Mathiaslar geldiler. Marta, gündüz yorgunluğundan sonra sedire uzanırdı. Lüiza Yengeyle kızları yanına otururak nakış işler, yün örerlerdi. Franzla İlze ve Maks ceviz ayıklardı.

Mathiasın o gece suratı pek asıktı. Şundan bundan konuştuktan sonra sözü Maksın bir gün önceki kavgasına getirdi. Maksa söylediklerini burada da tekrarladı.

Gözleri kapalı, uyuklar gibi yatan Marta,

— Oğlum, küçük kardeşiyle alay eden küstaha ders vermekle iyi etmiş doğrusu; dedi.

— Asıl küstahlık Makstaydı. Ama siz ikiniz ona daima hak vererek büsbütün şımarttınız bu oğlanı.

Marta, herkesin çocuğunu istediği gibi büyütebileceğini söyledi. Lüiza Yenge tartışmanın kızışmasına vakit bırakmadan kalktı, kocasiyle çocuklarını da kaldırdı. Misafirlerini kapıya kadar götüren Jean Lüizaya yavaşça:

— Zavallı Martanın yarın muhakkak ateşi çıkar... diye mırıldandı.

Kocası biraz uzaklaşınca Lüiza:

— Üzülme ağabey, dedi. Ben yarın uğrar Martaya bakarım.

V

MAKSIN İLK KEDERİ

Aradan birkaç gün geçti. Rahatsız olan annesine bakan Lüiza Yengenin gönlünü almak isteyen Maks her işe koşuyor, yardım ediyordu. Yengesi:

— Bu böyle devam etmez... Ergeç bir aksaklık çıkar ama, bakalım ne zaman diye endişeleniyordu.

Aldanmadı da... Bir gece iki aile Priska'nın hızlı hızlı havlamalariyle uyandılar. Işık dolu mehtaplı bir geceydi. İki kardeşle Maks ve Franz her tarafı dolaşıp dikkatle baktılar, yabancı izlere rastlamayınca evlerine döneceklerdi. Tam o sırada Priska'nın havlaması yeniden hızlandı. Köpek, Maksa doğru sevinçle koşan Ninar'a havlıyordu.

— Ninar, zincirini nasıl kopardın yaramaz?

— Nerden geliyor acaba?.. Kümesimize girdiyse vay haline! Kimsenin gözyaşına bakmadan hesabını görürüm.

Mathias tilkiyi şüpheyle süzdü.

— Hayır amca, Ninar kümese gitmez. Besbelli taşlıktan geliyor.

— Evlerin arkasında irili ufaklı taşlarla kaplı bayırımsı bir alan vardı. Tilki, Maksla birlikte burada gezmeğe, taşlar arasında toprağı kazmağa bayılırdı. Maksın tahmini gerçek olabilirdi. Hepsi tekrar evlerine döndüler. Ninar da kapatıldı. Fakat mesele bununla bitmedi. Tavuklara sabah yem vermeğe çıkan Lüiza, birkaç günlük civcivlerin şaşkın şaşkın konuşup annelerini aradığının farkına vardı.

— «Benekli» nerede?.. Küçükleri bırakıp nereye gitti acaba?

Mathias hiddetli bir sesle:

— Tilkinin karnından başka herşeye gider! dedi.

Maks hemen tilkisini savundu:

— Ninar'ın bunu yapacak vakti bile yoktu. Priska havlamağa başlar başlamaz yetiştik. Benekliyi boğsaydı burada tüylerini görürdük. Hayvanı o kadar evcilleştirdim ki, yuvasında yumurtlayan tavuğa dokunmuyor.

Jean, belki yabancı bir tilkinin veya bir atmacanın gelmiş olabileceğini söyledi. Ninar'ın başında dolaşan tehlike böylece savuşturuldu. Fakat iki gün sonra doluya çeviren şiddetli yağmurda kendilerini koruyamıyan anasız altı piliç suda boğuldu. Kümes hayvanlarına pek meraklı olan Mathias önce tavuğunu, arkasından altı pilicini kaybedince üzüntüden bir gece uyuyamadı. Ertesi gün kızılca kıyamet koptu. Mathias bağırarak iki ev halkını çağırıyordu. Elinde hayli hırpalanmış iri bir tavuk vardı.

— Gine o mel'un tilkiyi korur musunuz bakalım ?.. Tavuğu güç belâ pençelerinden kurtardım. Namussuz kızdı, parmağımı da ısırdı...

Mathias Amca kanayan parmağını gösterdi.

— Civcivlerin anasını da o yok etmemişse bana Mathias demesinler !

Korkudan, üzüntüden sapsarı olmuş Maksın konuşmasına vakit bırakmadan devam etti :

— Tilkiler boğdukları avlarını hemen yemezler; bir yere saklayıp acıktıkları zaman çıkarırlar. Bakın şimdi nasıl yakayı ele verecek !

Ninar'ı kucağına almak isteyen Maksı iterek zinciri tilkinin tasmasına taktı, taşlığa doğru sürükledi. Orada zinciri çıkardı. Hayvan bunu bekliyormuş gibi koşmağa başladı. Esir olarak yaşayan, evcilleşmiş genç tilki cinsine has kurnazlığı kaybetmişti. İri bir taşın altında kazdığı ufak çukurdan boğduğu tavuğu çıkardı, karnını doyurmağa hazırlandı.

— Nasıl ?!.. Demedim mi size !..

Mathias herşeyin tahminine göre çıkmasından pek memnun görünüyordu. Âdeta tavuklarını kaybettiğini unutmuş gibiydi. Bununla beraber, tavuğun leşini Ninar'a yedirmedi, tutup bayır aşağıya fırlattı. Sonra tilkiyi zincirleyip yerine götürdü.

Maks arkasından gitmedi. Amcasının tabii olmayan sakin hali onu ürkütmüştü. Ormana giden yola saptı. Birkaç adım ilerledikten sonra arka arkaya iki el silâh sesi işitti. Olduğu yerde mıhlanmış gibi kaldı.

— Ninar... yavrum !.. Kıydı sana !..

Maks herşeyi unutmuş, tilkinin yuvasına koşuyordu.

Aldanmamıştı. Güzel gümüşi tilki bir kan birikintisinin ortasında cansız yatıyordu. Maks önünde çömelmiş, kalbini dinliyor, donuklaşan gözlerine bakıyor, sıcaklığını kaybetmiş burnuna dokunuyordu. Ninar'ın öldüğüne şüphesi kalmamıştı. Gözlerinden yaşlar boşandı.

— Keşke zincirini kopardığın zaman ormana kaçıp bana dönmeseydin zavallı Ninar'ım !

Ninar, ölümün Maksın elinden aldığı ilk sevdiği varlıktı.

Civardaki en güzel, en heybetli kavağın dibine bir çukur kazarak içini yumuşak yeşil yosunlarla döşedi. Tilkinin gümüşi tüylerindeki kan lekelerini yıkadıktan sonra yatırdı, üstünü toprakla örtü. Mezarı örttükten sonra üzerine kapanarak halsiz düşene kadar ağladı. Omuzuna dokunan bir el Maksı kendine getirdi. Başını kaldırınca yanında duran İlzeyi gördü.

Küçük dilsizin yüzünden Maksın kederi kadar derin bir acıyla karışık yalvarış okunuyordu. İşaretlerle onu eve çağırdı. Maks, gitmeyeceğini anlattı, başını öteye çevirdi. İlzeye babasına karşı duyduğu kini göstermek istemiyordu. Fakat hassas çocuk onu elinden çekiyor, boğuk mırıltılarla birşeyler anlatmağa çalışıyordu. Maks dikkatle bakınca İlzenin, evden çıkıp köye doğru inen Mathiası gösterdiğini farketti. Elele ağır adımlarla Ninar'ın mezarından uzaklaştılar.

Evde onu karşılayan annesinin de gözleri kızarmıştı. Maks :

— Anne, insanlar nasıl bu derece ne merhametsiz olabiliyorlar ! diye bağırarak kadının kollarına atıldı.

İçini boşalttıktan sonra biraz sakinleşti. Sabahtanberi bir şey yemediği için annesi onu hemen sofraya oturttu. Maks karnını doyururken Marta :

— Üzüntüden az kalsın unutuyordum ! dedi. Sana bir mektup var. İlk mektubun bu. Bakalım kimden.

Zarfı açan Maks:

— Kimden olacak, dedi. Bay Sorbier'den!

Mektubu yüksek sesle okudu. Sorbier'ler gönderilen av kuşları için Maksa teşekkürlerini bildirirken dağda Bayan Nelly'yi kurtarışına dair hatıraları tazeliyor, bunu asla unutamıyacaklarını yazıyorlardı. Bay Sorbier mektubunun sonunda, Maksın dağ tavukları ücretinin postalandığını bildiriyordu. Gönderilen para da iki değil, dört-beş dağ tavuğunun hakkıydı doğrusu! Ayrıca Bayan Nelly, Maksın küçük hayvanat bahçesini ne zaman isterse seve seve satın alacağını ilâve etmişti.

Marta Teyzenin yüzü sevinç ve gururla parladı,

— Amcan bundan sonra, işe yaramaz haylazın biri olduğunu söylesin bakalım! diye bağırdı,

Maks paracanlı değildi. Fakat annesinin sözleri hoşuna gitti. Evet, av ona hem para kazandıracak, hem de hiç olmazsa bir zaman için amcasiyle yüzyüze gelmekten kurtaracaktı.

— Yarından tezi yok; her gün ava çıkacağım anne!

Marta, oğlunun kararını pek beğendi. Taşkınlığını bildiği için ailenin büyüğüne karşı geleceğinden, arkasından çıkacağı yeni yeni tatsızlıklardan korkuyordu. Maksın her sabah erkenden ormanda, dağlarda avlanıp herkes yattıktan sonra eve dönmesini kararlaştırdılar. Annesi iyi yürekli bir kadındı; Maksın hayvanlarına bakmağı da vadetti. Kartalları geceden geceye getirdiği av etiyle kendisi doyuracaktı.

O günden sonra Maks kendini ava verdi. Haftada bir iki defa, vurduğu kuş ve hayvanları Sorbier'lere gönderiyor, onlardan gelen parayı kumbarasına atıyordu. Havalar bozulunca genç avcı bazı günler evde kalmağa başladı.

Ninar'ı büsbütün unutmamakla beraber kederi eski şiddetini kaybetmişti.

VI

KIŞA GİRİŞ

Ev hayatına dönen Maks amcasının evine gitmeğe çe-

kiniyordu. Halbuki hem İlzeyi, hem öbür çocukları sık sık görmeğe alışmıştı.

Marta Teyze, çocukları birleştirmek için iyi bir bahane buldu. Bir sabah Maks, yakaladığı bir dağ faresine oymalı bir kafes yaparken oğluna seslendi:

— Lotta ile Liza yarın Sensov'a arı kovanlarını götürecekler. Onlara yardım edip etmiyeceğini soruyorlar.

Maks seve seve yardım edeceğini söyledi.

Sensov büyük bir köydü. Ovada bulunduğu için kışı daha yumuşak geçerdi. Mathiaslar, her kış arı kovanlarını Lüiza Yengenin babasının evine götürürlerdi.

Ertesi sabah kızlar ikişer, Maks üç kovan alarak gülüşe konuşa Sensov'a yollandılar. Lüiza Yengenin babası varlıklı bir çiftçiydi. Çocukları o gün bekledikleri için âdeta bir ziyafet sofrası hazırlanmıştı. Karınlarını doyurup yorgunlukları geçince sıra havadislere geldi.

Kızların ninesi,

— Çocuklar, bu gece kalırsanız size sihirbazımızı gösteririz, dedi.

Çocuklar eve haber bırakmadıkları için kalamazlardı. Fakat sihirbazı da pek merak etmişlerdi. Çubuğunu keyifle içen dedeleri sihirbaz hakkında bildiklerini anlattı:

— Şehir şehir dolaşan bir adam... Geçen gün buraya da geldi. Dağlardan kimsenin bilmediği otları toplayıp hem insanları hem hayvanları tedavi ediyormuş. Ayrıca tekinsiz evlerden cinleri, perileri kovuyor, kem gözden muhafaza ediyormuş.

Lüizanın annesi iç çekti.

— Şu bizim İlzeyi okusa; çocuğun dili yüzde yüz açılırdı! Kızcağız hem akıllı, hem güzel, nazara gelmiş besbelli...

İlzenin hastalığı hakkında Bay Sorbier'in söylediklerini hatırlayan Maks saf köylülerin kör inançlarına için için gülüyordu. Fakat Lotta ile Liza can kulağiyle dinliyorlardı. Anneleri onları cinli, perili, hortlaklı masalları anlatarak büyütmüştü. Mathias da eski kafalı adamdı. Halbuki şehirde bü-

yümüş Marta ile ortaokula kadar okumuş Jean, Maksın aklına böyle uydurma şeyler sokmamışlardı.

Döndükleri zaman Maks, kızların bütün ısrarlarına rağmen onlara uğramadı, duyduklarını anlattılar. Karı koca buna o kadar büyük önem verdiler ki Mathias Amca kış hazırlıklarını bitirir bitirmez Sensov'a gidip sihirbazla görüşmeğe, gerekirse evine getirmeğe karar verdi. İlzenin dilinin çözülmesi için Maksın ameliyata bağladığı ümidi onlar sihirbazın büyüsünden umuyorlardı.

O sıralar bütün dağlılar gibi iki kardeş, kar başlamadan önce kışlık yakacağı hazırlamakla meşguldü. Jean oğlunu da ormana götürmeğe başladı. Odun kesme işi göründüğü gibi basit ve kolay değildir, büyük bir çeviklik ve beceriklilik ister. Hesapsız bir balta vuruşuyla yıkılan ağaç oduncuyu altında ezebilir. Maks bu işte daha ilk günlerden başarı gösterdi. Zaten evde, yengesiyle kızlarına yardım etmektense odunculuğu daha erkeğe yaraşır bir iş buluyordu.

Ormana çok erken gittikleri için Maks, hayvanlarına bakabilmek için gün doğmadan kalkıyordu. Bir gün, Priskanın havlamasiyle uyandı. Fakat bu, köpeğin her zamanki sesine benzemiyordu: İnce ulur gibi bağırıyordu.

Merak ettiği için Maks doğruca köpeğin kulübesine gitti. Hayvan, zinciri bıraktığı kadar kulübeden uzak duruyor, hep böyle, şikâyetli bir sesle kesik kesik havlıyordu.

— Nen var Priska? Yoksa hasta mısın?..

Hayvan kuyruğunu kısmış, etrafına korka korka bakıyordu. Çocuğun okşaması onu biraz yatıştırdı ama her zamanki neşesi yerine gelmedi.

Ayni hal birkaç sabah tekrarlandı. Priska geceleri bir şeyden korkarak kulübesine girmiyor, Maksı görünce havlayarak derdini anlatmağa çabalıyordu. Bir sabah her zamankinden erken uyanıp Priska'nın sesini duyamıyan çocuk kuşkulandı.

— Hayvana bir şey mi oldu?.. Öldü mü? Neden sesi çıkmıyor?..

Doğruca kulübesine koştu. Priska, Maksın geldiğini duyduğu halde hiç kıpırdanmadı. Başını kulübesinin giriş deliğine çevrilmiş, içeriye bakıyordu.

— Ne var orada?.. Gir içeriye Priska!

Maks onu hafifçe iterek kulübeye sokmak istedi. Fakat hayvan korkuyla zincirin müsaade ettiği kadar geriledi.

— Kedi mi var içerde?.. Dur ben bakayım.

Maks yerde duran kazmayı alıp içeriye uzattı. O anda, Priska'nın yattığı samanın üzerinden bir takım hışırtılar duyuldu, saman yığını birden kabardı, arasından bir engereğin kafası dikildi. Maks bu hiç beklemediği karşılaşmadan telâşa düşmedi, korkmadı. Olanca hızıyle kazmayı zehirli sürüngenin kafasına indirdi. İkinci darbe zaten ölmüş yılanın kafasını ezdi.

Hâlâ korkudan sersemlemiş duran Priska bir türlü kulübesine giremiyordu. Ancak Maks yılan leşini kazmanın ucuna takarak dışarı atınca köpek düşmanından kurtulduğunu anladı. Sevinçle havlıyarak Maksın etrafında hoplayıp zıplamağa, üzerine atılıp atılıp yanaklarını yalamağa başladı. Maks hem gülüyor, hem onu susturmağa çalışıyordu. Gürültülerine, ormana gitmeğe hazırlanan Mathias Amca

çıktı. Ev halkının uykusuna saygı göstermeyen yeğenini iyice haşlamak istedi. Fakat ondan önce Jean yetişmişti. Mathias, Maks olayı babasına anlatıp yılan leşini gösterirken yanlarına geldi. Sert, haşin kalbinde yeğenine karşı bir şükran duygusu uyandı.

— Aferin; cesur çocuksun Maks. Bu hareketinle tavuğumun ve piliçlerimin kaybını affettirdin. Mükâfat olarak sana, ava gittiğin zaman Priska'yı yanına almana izin veriyorum.

Maks kızardı, gözleri parladı. O günden sonra ormana üçü bir arada gitmeğe başladılar. Jean gibi Mathias da Maksın odun kesme işindeki meharetini takdir etti. İki aile eskisi gibi dostca geçinmeğe başladı. Ormandaki çalışmalarına birkaç gün arasız süren yağmur ve hemen arkasından yağmağa başlayan kar, son verdi.

Kasım sonunda ortalık iyice beyazlandı. Yollarda, arabaların yerini tek veya çift atlı kızaklar almıştı. Çocukların okul dönüşü baş eğlencesi küçük kızaklarla bayır aşağı kaymaktı.

VII

KAZA

Hiç umulmadık bir zamanda hava birdenbire yumuşadı Başlayan yağmur, karları yer yer eritti, yalar gibi temizledi. Marta Teyzenin odasında akşamları yakılan soba bir fazlalık oldu.

Havanın değiştiğinin ikinci günüydü. Mathias Amca kardeşine:

— Şu havadan faydalanarak kayalara çıkalım; dedi. Epey necef taşı (*) toplarız.

İki kardeşin, bolca kristal bulunduğunu bildikleri bir dağ vardı. Aralarına katılmak isteyen Maksı da seve seve aldılar. Avlanmak fırsatını kaçırmak istemeyen Maks:

— Tüfeklerimizi de alalım; diye hatırlattı.

(*) Necef taşı; gerdanlık, biblo yapılan değerli bir dağ kristali.

Fakat götürecekleri eşya okadar çoktu ki ancak bir karabina alabildiler. Kristallerin bulunduğu dağ, köyden uzakcaydı. Yanlarına üç gün yiyecek, kazma, balta, keski ve barut aldılar.

Yola çıktıkları zaman İlzenin içli ağlayışı, arkalarından koşacakmış gibi çırpınmaları herkesi hayrete düşürdü. Alpli rehber ve avcıların çocukları böyle ayrılmalara alışık olurlardı.

Uzun bir çam ormanını geçtikten sonra akşama doğru dağın eteğine vardılar. Ortalık karın beyazlığında akseden ay ışığıyla gündüz gibi aydınlanmıştı. İri bir kayanın bitişiğinde çobanların yazın geceledikleri bir kulübe gördüler. İçerde bir yığın çalıyla kuru odun vardı.

Karınlarını doyurduktan sonra battaniyelere sarılarak yattılar. Kalktıkları zaman ay henüz batmamıştı. Şafak sökünceye kadar dağın taşlı kısmını aştılar. Oraları kar tutmadığı için yürümek kolaydı. Yukarılara doğru çıktıkca kar ve buzla kaplı setler başlıyordu. Setlerin birinde sabah kahvaltılarını yapmak için mola verdiler.

Jeanla Mathias çubuklarını yakarak kristalli tepelerin doğan güneşin ışığı altında göz alıcı parıltılarını seyrediyorlardı. Maks torbadan kahvaltılıklarını çıkarıyordu. Birdenbire, hazırladığı sofranın ortasına üsteki setten birkaç ufak taş düştü. Maks başını kaldırınca, her halde insanları görerek ürken birkaç dağ keçisini farketti. Avcılık damarı kabardı. Fısıldıyarak :

— Karabinayı ver baba ! dedi.

Fakat uzattığı eli boş kaldı. Çünkü uzaklaşan keçileri gören Mathias Amca silâhı kardeşinin elinden kaparak son koşan keçiyi nişan almış, iki kurşunda yere sermişti. Tecrübeli bir avcının ateşiydi bu ! İhtimal Maks isabet ettiremezdi. Fakat o bunu değil, elinden alınmış atış hakkını düşünüyordu : «Avı ilk gören, babamdan silâhı isteyen benim !»

Yeğeninin içinden geçenleri anlayan Mathias gülümsedi.

— Enfes bir av vurduk ! Bunu da senin Parisli dostlarına

yollarız. Tabii parasını üçümüz arasında pay ederiz.

Grup halinde ava çıkan dağlıların usulü böyleydi. Maksın hâlâ yüzünün gülmediğini gören Mathias kardeşine göz kırptı:

— Sen de kârından oğlana bir karabina al Jean. Kendi silâhı olacak kadar iyi bir avcı yetişti artık.

Maks sevincinden kıpkırmızı oldu. Gerçekten babasının tüfeğiyle avlanırken en büyük isteği bir karabina almaktı. Lâkin İlze için tedavi parası biriktirmeğe başlayalı beri bunu düşünemez olmuştu.

Kahvaltıdan sonra iki kardeş arasında ufak bir anlaşmazlık çıktı. Mathias, vurdukları avı olduğu yerde bırakarak, kristal toplamağa gitmek istiyordu. Avı dönüşte alırlardı. Bu onlara bir gün kazandıracaktı. Fakat Jean, her zamanki gibi ihtiyatlı hareket etmek istiyordu.

— İki günlük yiyeceğimiz var. Kristaller nasıl olsa olduğu yerde durur. Halbuki vurulan av...

— Kartala bakın, kartala!..

Maks başını kaldırmış, göğün maviliğinde henüz koyu bir benek halinde beliren bir kartalı gösteriyordu.

Mathias kardeşine hak verdi. Bir saat içinde vurdukları dağ keçisi yırtıcı kuşlara ziyafet olacaktı. Üçü üst sete çıkarak hayvanı indirdiler. Oturdukları yerden öte berilerini toplayarak, avı sırtlayıp tekrar çoban kulübesine tırmanmağa karar verdiler.

Bir gün önceki yolu bir kere daha geçtikten sonra Kristal tepesine ulaşmadan son bir engelle karşılaştılar. Önlerinde, geniş bir kar çukuru vardı. Mathiasla Jean karın vaziyetini dikkatle incelediler.

Jean:

— Pek sağlam değil, dedi. Bence eve dönüp birkaç gün beklesek daha iyi olur. Hava yeniden yağmura çevirirse karlar çözülür; taşlar üstünden yürüyerek karşıya geçecek yol buluruz. Hava soğursa, buradan da rahatca, köprüden geçer gibi geçeriz.

Daha atak olan amca yeğen Jeanın fikrini beğenmediler. Hele Maks :

— Aman baba, kristalleri getirmeden dönersek bütün köy bizimle alay eder ! diye tutturdu.

Jean ister istemez onlara uydu. Yalnız, karşıya, sarp dağlara tırmanır gibi ip kullanarak geçmelerini şart koştu. İpin başına ağabeyisini, ortaya Maksı bağlayıp kendisi arkaya geçti.

Mathias, donmuş karın içinde ucu sivri demirden sopasiyle basamaklar açа açа, karı fazlaca örselememeğe çalışarak karşıya geçti. Maks koşarak onu takip etti. Sonunda, korktuğuna uğramadan Jean da onlara ulaştı.

Maks :

— Boşuna korkmuşun babacığım ! diye takıldı.

Rahatca kristallerin bulunduğu tepeye vardılar. Mathiasla Jean keskilerle kayanın içinde bir oyuk açtılar. Oyuğa barutla fitili soktuktan sonra fitili ateşlediler. Bir patlama duyuldu... Elmas gibi parlayan 40 - 50 kristal parçası sağa sola dağıldı. Umduklarından daha fazla taşı torbalarına doldurduktan sonra kalan yemeği aceleyle bitirerek dönüş yolunu tuttular. Karlı geçide yaklaştıkları zaman tekrar, Jeanın ısrarı üzerine iple bağlanarak geçmeğe hazırlandılar. İlk seferki gibi bu defa da Jean en arkaya kaldı. Ağabeysiyle oğlu geçince endişeyle kara baktı, bütün gün devam eden güneş yeri iyice yumuşatmıştı. İki kişi üstünden geçtikten sonra, üçüncüsünün ağırlığı altında çökmesi ihtimali gayet kuvvetliydi. Bu ihtimali düşünen Jean, çökerse oğluyla kardeşini de beraber uçuruma sürüklememek için ipi birden çözdü, karşı tarafa fırlattı. Sebebini anlamıyan Mathias :

— Ne diye yaptın bunu Jean ?.. Çocukluk ediyorsun ! diye bağırdı.

Maks da, babasının «kabadayılığına» hayran oldu. Durduğu yerde alkışlıyor, ellerini dizlerine vuruyor :

— Bravo baba !.. Yaşa babacığım !.. diye haykırıyordu.

Jean, kardan köprüyü sarsmamak için âdeta parmakları-

nın ucuna basarak ilerliyordu. Birdenbire, sanki zelzele olmuş gibi, ayağının altındaki karlar kaydı... Jean, sırtındaki torbanın ağırlığiyle arka üstü düştü, çökmeğe başlayan karlarla beraber yuvarlandı. Boşlukta dönerek, buz parçalarına çarparak, uçurumun dibine doğru iniyordu. Sonra ceketinin eteği sivri bir kayaya takıldı. Zavallı adam olanca güciyle bu taşa sarıldı, üzerine tırmanmağa muvaffak oldu. Elini başına götürünce tam alnının ortasında derince bir yara bulunduğunun farkına vardı. Topuğuyla yere vurarak bir buz parçası kırıp kanı dindirmeğe çalıştı. Çok geçmeden kendini kaybetti.

Jeanın anî düşüşünü gören Mathiasla Maksın korku, keder ve ümitsizliğini anlamak güç değildi. Çocuk uçurumun kenarında deli gibi koşuşarak:

— Benim yüzümden oldu !.. Babamı ben öldürdüm !.. diye bağırıyor, onu tutan Mathias Amcanın kollarından kurtulup babasının arkasından kendini aşağı atmak istiyordu.

Nihayet, Jeanın bir kayanın çıkıntısına tutunarak yukarıya tırmandığını gördüler. Mathias, sırf çocuğu teselli etmek için:

— Hele şükür, kurtuldu ! dedi.

— Bu düşüşten sonra kurtulabilir mi amca ?

— Elbette. Sen de kendine gel de yardımına yetişelim.

Jeanın tutunduğu kaya, Mathiasla Maksın bulundukları taraftaydı. Taşların çıkıntılarından basamak gibi faydalanarak yanına inmek mümkündü. Babasını baygın halde gören Maks:

— Öldü... değil mi ?.. diye çırpınmağa başladı.

Amcası, çocuğu kendine getirmek için oldukca sert bir tavırla:

— Ölmedi ama senin bu halini görünce ölecek; dedi. Bana yardım et.

Maks, bütün iradesini toplıyarak amcasına yardım etmeğe koyuldu. Kanaması dinmiş yarayı sardılar. Yüzünü karla ovdular. Mathias Amca Jeanın ağzına matarasından

birkaç damla alkol akıttı. Yaralı, gözlerini açtı.

Jeanı yukarıya çıkarmak pek kolay olmadı. Mathias, sırtında hastayla taşlara tutunarak tırmanırken Maks arkadan, babasını ayaklarından itiyordu. Yukarda battaniyeyle bir sedye yaptılar; Jeanda yürüyecek hal kalmamıştı. Vurdukları dağ keçisini kulübede, kristallerle torbaları da bir kayanın dibinde Tanrıya emanet ettiler. Karanlık basmadan hastayı eve ulaştırmak lâzımdı.

Doğruca Mathiasların evine gittiler. Martaya, kocasını birdenbire, yara bere içinde göstermekten çekinmişlerdi.

VIII

JEANIN HASTALIĞI - SİHİRBAZ

Evine götürülen hastanın durumu birkaç saat içinde fenalaştı. Kendini kaybetti; hep boşluğa düşüp taşlara tutunmak istiyor gibi yatakta çırpınarak kollarını açıyor, ayaklarını oynatıyordu. Beyin hummasından korumak için sabaha kadar başına buz koydular. Lüiza ile kocası o gece çocuklarını evde bırakarak Martayla oğluna yardım etmek için yanlarında kaldılar.

Sabah, vurdukları dağ keçisiyle kristalleri almak için gitmeğe hazırlanan Mathias, «Maks kendini bu kazada suçlu buluyor ama ben ondan daha çok suçluyum...» diye düşünüyordu. Geri dönmemek için ilk ısrar eden ben oldum. Kardeşimin bir an önce iyileşmesi için bir şeyler yapmalıyım.» Dağa gitmekten vazgeçti, yerine iki işçisini yolladı. Kendisi Sensov yolunu tuttu.

Öğleye doğru iyice açılan hasta bir aralık ağabeyisini sordu. Lüiza Yenge :

— Sensova'a gitti; dedi. Oradaki sihirbazı merak ettik de... İlzeyi gösterelim bir kere; okusun çocuğu. İstersen seni de görsün Jean ağabey.

Son sözleri oldukça cesaretsiz çıktı : Eltisinin büyücülüğe ait lâflarından hoşlanmadığını biliyordu.

Annesinden önce Maks atıldı :

— Babamı bir şarlatana mı göstereceğiz! Allah esirgesin! Aman yengeciğim, sakın İlzeyi onun ellerine bırakmayın. Hiç kimsenin nazarı dokunmadı ona. Bay Sorbier'in dediği gibi, dilini çözecek biricik çare ameliyattır.

Lüiza, hastanın yanında tartışmağı doğru bulmadı, işi şakaya çevirdi.

Akşam Sensov'dan dönen Mathias Amca doğruca Jeanların evine geldi. Meşhur sihirbaz hakkında öğrendikleri onu pek neşelendirmişti. Adamın, Lüizanın ailesi hatırına onlara da gelmeğe razı olduğunu ballandıra ballandıra anlattı. Sözünü :

— Yarın gelir gelmez seni görsün. Bir iki günde ayağa kalkarsın; diye bitirdi.

Martanın solgun yüzü pembeleşti. Hoşnutsuzluğunu gizlemeğe çalışarak :

— Kocamda büyücülük bir hal yok ki ağabey, dedi. Yapılan tedaviyle bakımımız onu birkaç günde iyileştirir ümit ederim. Gücünüze gitmesin ama o şarlatanı evime sokmam.

Ertesi gün Mathias ailesi evin önünde işçilerin dağdan getirdikleri avla kristal torbalarını boşaltırken onlara doğru yaklaşan acayip bir adam gördüler. Upuzun boyluydu; rengi solmuş, cüppeye benzer uzun bir pelerin giymişti. Başındaki sipsivri külâh adamın boyunu bir kat daha uzun gösteriyordu. İri, yuvarlak siyah camlı bir gözlük kara bir maske gibi yüzünün yarısını saklıyordu.

İşçilerden biri :

— Şu maskaraya bakın, dedi. Karnaval haftasına daha epey var ama...

Mathias Amca delikanlıyı susturdu :

— Dilini tutsana İves; gelen Sensovlu sihirbaz. Benim davetlim...

Kristallerden babasiyle kendisine ait hisseyi almağa gelen Maks gözlerini ayırmadan sihirbaza bakıyordu. Saf köylüleri daha kolayca aldatmak için bu acayip kılığa girdiğini

anlamıştı. İlzeyi bir kenara çekerek:

— Sakın bu pis adama dilini dokundurma! dedi. Seni Parise götürüp hakikî doktorlara göstereceğiz. Anladın mı?

Küçük kız gözleriyle «evet» dedi.

Mathias, sihirbaz Maltüse bol şarapla zengin bir öğle yemeği yedirdikten sonra hasta kardeşinin evine götürdü. Fakat Marta Teyze onları oldukca soğuk karşıladı:

— Kocam uyuyor. Malûm ya, uyku da bir ilâçtır; dedi. Zaten epey iyileşti. Ayrıca tedaviye ihtiyacı yok.

Maltüs, kurnaz, adamına göre hareket etmeği bilen birisiydi. Ses çıkarmadı. Uyuyan yahut uyumuş gibi görünen Jeana uzaktan bakarak bir şeyler mırıldanıp, elindeki ince çubukla havada bir takım işaretler, daireler çizdi.

Bunu yaparken belli etmeden, kara gözlüğünün altından odadakileri, bilhassa hastanın başucunda duran Maksı inceledi. Çocuk gizlemediği bir alayla sihirbaza bakarak gülümsüyordu.

Dışarı çıkınca Maltüs, Mathias Amcaya:

— Kardeşini okudum, dedi. Birkaç güne kadar ayağa kalkar. Ama onların asıl oğullarının tedaviye ihtiyacı var. Çocuk bir ruh hastası...

Yanlarına gelen Lüiza sihirbazın sözlerine üzüldü. İlzeye

gösterdiği sevgiyle şefkat yüzünden haşarı yeğenini seviyordu. Maltüse:

— Onu da okusanıza, diye rica etti.

— Bunu kendisine sezdirmeden, fırsat kollıyarak yapmak lâzım. Gördünüz ya, beni evlerine bile sokmak istemediler. Ana oğul birlik olmuş.

Mathias karısına manalı manalı baktı. Sonra:

— Efendim, bunun kolayı var: birkaç gün bizde kalırsınız. Zaten hasta bir kızımız var.

Kurnaz sihirbazın istediği de buydu: Birkaç gün bedavadan geçinecek yer bulmuştu! Ama birden razı olmadı, kendini naza çekti. Sensov'da yapılacak önemli şeyleri olduğunu söyledi. Sonra Lüiza ile Mathiasın «güzel hatırına» onları geri bırakarak kalmağı kabul etti.

Maltüse evin en iyi odası verildi; her gün tavuklar kesildi, sofralar donatıldı. O da, boş durmadığını göstermek için kâh uzaktan Maksı göz hapsine alıp okuyormuş gibi tavırlar takınıyor, kâh İlzeye yaklaşmağa çalışıyordu. Fakat bu da kolay değildi. Küçük dilsiz ondan bucak bucak kaçıyordu. Babası birkaç defa yanına zorla götürünce hiç âdeti olmayan hırçınlıklar çıkardı. Maltüs içinden memnun oluyordu.

— Zararı yok; çocuğa yavaş yavaş tesir edeceğim! dedi, keyfine bakmağa devam etti.

Bir akşam üstü Mathias Amcayla köy kahvesinden eve dönüyorlardı. Maltüs hayatından memnundu: O gün kahvede birkaç kişiye diş ağrısı ve romatizma ilâcı dağıtmış; birkaç kuruş oradan çıkarmıştı. Küçük dağ köyüne de iyice ısınmıştı.

Jeanların evinin önünden geçerken içerden neşeli kahkahalar, alkış sesleri duydular. Sihirbaz gülümsedi.

— Sana demedim mi, kardeşin yakında iyileşecek!

Perdesi açık olan pencereden içeriye baktılar. Gördükleri şey ikisini de fena halde kızdırdı. Odanın ortasında battaniyeye sarınarak, başında kâğıttan sivri bir külâh, gözle-

rinde gine siyah kâğıttan kestiği gözlükle Maks duruyordu. Eline ince bir değnek almış, sihirbazın taklidini yapıyordu. Öyle komik, öyle maskara bir hali vardı ki hasta babası bile gözleri yaşarıncaya kadar gülüyordu. Mathiası asıl kızdıran, karısiyle çocuklarının da orada oluşuydu. Lotta, Liza, Franz; hele küçük İlze gülmekten kırılırken Lüizanın da seyirden zevk aldığı belliydi.

Maltüs bunlardan çok, Jeanı yoklamağa gelen, demin kahvede gördüğü birkaç adamı farkedince içerledi. Bu gidişle yumurcak onu dışardaki müşterilerden de edecekti. Kendine has bir kurnazlıkla bu durumdan en az zararla kurtulma çaresini düşündü.

İçeriye dalmağa hazırlanan Mathias amcayı kolundan yakaladı. Haksız yere hakarete uğramış adam tavriyle :

— Dokunma kardeşim, dedi.-Küçük budala yaptığıyla kalsın. Akibetini kendi eliyle hazırlıyor.... Yazık ki onun yüzünden kızın da tedavisiz kalacak !

— Neden sayın Bay Maltüs ?

— Artık sizde kalamam; huzur içinde çalışamam burada.

Kendi muhitinde dediği dedik olan Mathias Amcanın madrabazın karşısında nasıl dil döktüğü görülecek şeydi ! Sonunda sihirbaz yumuşamış göründü. Yalnız birkaç gün için Sensov'a gideceğini, dönüşte Maks ondan af dilediği takdirde kalıp İlzenin tedavisiyle meşgul olacağını söyledi.

Maltüs, akşam yemeğini bile beklemeden bütün eşyası olan ufak çıkınını koltuğuna sıkıştırıp gitti. Mathiasın evinde o akşam kızılca kıyamet koptu. Mathias Amca, karısından başlayarak bütün ev halkını haşladı. Daha sonra kardeşinin evine giderek, orada bağırmağa başladı :

— Buraya bak küçük küstah ! Babanı iyileştiren adama nankörlük ederek alaya aldın. Yaptığın kötülüğün ucu bize de dokundu; sayın Maltüs bizi bırakıp gitti !..

— Kurtulduğunuza memnun olmalısınız...

Martanın yavaşça söylediği bu sözleri duymayan Mathias Amca bağırmağa devam etti :

— Maks, elini öpüp ondan af dilemezsen İlzeyi tedavi etmiyor!

— Oğlumun bir şarlatanın elini öpmesine müsaade etmem ağabey! diye Jeanın sesi duyuldu: İlze onun tarafından tedavi edilmemekle birşey kaybetmez.

— Amca, size yalvarırım, vazgeçin bu madrabazdan; bırakın, temelli gitsin! Biraz sabredin. Bir iki aya kadar İlzenin hakiki tedavisi için gerekli parayı tamamlıyacağız. Onu Parise...

Mathias yumruğunu masaya indirerek:

— İstemem! diye gürledi. Siz, hastalara şifa vermesini Tanrı vergisi olarak bilen bir adama inanmıyorsunuz. Benim de Parisli doktorlarınıza güvenim yok. Maltüs seni affedene kadar evime gelme.

Kapıyı hızla vurarak çıktı.

Jean:

— Gerçi amcan haksız ama, dedi, ona karşılık vermemeliydin Maks.

Dilini tutamadığı için Maks da üzüldü ama sihirbazdan özür dilemeğe gönlü razı olmıyordu. Zaten babasiyle annesi de buna lüzum görmüyordu.

İki aile dargın olarak neşesiz bir Noel geçirdiler.

IX

SİHİRBAZIN DÖNÜŞÜ

Maks, Sorbier'lere Noelden önce gönderdiği birkaç sincapla bir zerdova kürküne karşılık aldığı paraya bu sefer hiç sevinmedi. Amcası İlzenin ameliyatına razı olmadıktan sonra para toplamanın da önemi kalmıyordu.

Yılbaşı gecesi Mathias Amcanın evinde her yılki gibi toplantı vardı. Gençler, aralarında çeşitli kıyafetlerle, maskeli olarak toplanmağa karar verdiler. Bütün köyde birkaç gündür hep bu toplantının sözü ediliyordu.

Maksın eski muzipliği tuttu. Öte yandan amca çocuklarını, bilhassa İlzeyi çok özlemişti. Bunun üzerine o da kıya-

fet değiştirerek amcasının evine gitmeğe karar verdi. Sırdaşı olan köy sığırtmaciyle başbaşa verdiler. Maks, beyaz ayı, arkadaşı çingene sürücüsü kılığına girecekti.

Maksa, babasının yaptığı tahta işlerinden biriken yongalarla bir beyaz ayı postu yapıldı. Yongaları baştan geçme bir kılıfa çirişle yapıştırdılar. Sığırtmaç, yüzünü sakallı bir maskeyle örttü.

Maksın amcasının evine gitmekteki asıl maksadı, sihirbazın gerçekten dönüp dönmediğini ve İlzenin tedavisinin ne olacağını öğrenmekti. Yoksa aslına bakılırsa çocuk, hiç de maskeli toplantıya gidecek kadar neşeli değildi. Babasının hastalığı, daha doğrusu ayağa kalkıp çalışmasına mani olan halsizlik hâlâ geçmemişti. Jean çalışmayınca yazın bir kenara koydukları parayı yemeğe başlamışlardı. Hattâ Sorbier'lerin Maksa gönderdikleri paranın bir kısmı bile ev masrafına katılıp gitti.

İki aile arasında sürüp giden dargınlık yüzünden ev işleri de bölünmüştü. Bunda Jeanların evi, en çok da Maks zararlı çıkmıştı. Zayıf annesinin yapamadığı işleri Lüiza Yengeyle kızları görürken şimdi hepsi Maksın eline bakıyordu. Ev işleriyle, ev hayvanlarının bakımiyle uğraşmaktan ava çıkamıyor, kendi hayvanlarını da ihmal ediyordu. Hele av etiyle beslenmeğe alışık kartalarin haline büsbütün üzülüyordu. Gine de bir an olsun, şarlatan Maltüsün elini öpüp af dilemeği aklından geçirmiyordu. Bir gün annesine, yarı ciddi, yarı şaka :

— Şu Maltüs sahiden büyücü olmasın anne, dedi. Belki de evimizi afsunladı da ondan her işimiz ters gidiyor. Eş dost bile kapımızı çalmaz oldu.

Beyaz ayıyla sürücüsünün kıyafeti, Mathias Amcanın toplantısında en çok beğenilenler oldu. Hele ayı, sürücüsünün kavalıyla durduğu yerde dans eder gibi tepinmeğe başlayınca genç ihtiyar - herkes dakikalarca alkışlayarak oyunu tekrarlattılar.

Maks yorulunca yaşlıların oturduğu köşeye çekildi. Er-

keklerin anlattıkları meraklı avcı hikâyelerini dinlemeğe başladı. O sırada, Maltüse verilen odadan sihirbazın çıktığını gördü. Yeni geldiği belliydi. Mathias Amca aziz misafirini koşarak karşıladı. Maks, belli etmeden konuştuklarını dinlemeğe başladı. İki adam, Papatya kıyafetinde, annesinin yanında oturan İlzeye bakarak konuşuyorlardı.

Sihirbaz:

— Üç günde herşey tamam olur, dedi. Ama dediğim gibi - bana bir yılan derisi bulacaksınız. Sonra da...

Mathiasın kulağına eğilerek bir şeyler fısıldadı. Adamın kaşlarını çattığını görünce güldü.

— Merak edecek bir şey yok. Bunu mahsus, sadece cinlerin gönlünü hoş etmek için; senin herşeyi feda etmeğe hazır olduğunu görsünler diye yapacağız. Korkma, cinler

hiç bir şeye dokunmazlar; onları idare etmeği bana bırak... Hemen bu gece başlıyalım.

— Karımla ben de bulunacak mıyız?

— Yoo... Bu gibi işler...

Başka misafirler yanlarına gelince Maltüs lâfını kesti. Hep birlikte avdan bahsetmeğe başladılar Mathias, Çamlıkta tilkilere kapanlar kurduğunu anlattı.

— Yeni yılın talihini denemek için gidip yoklamalıyım; diye ilâve etti.

Sihirbaz, yavaşca:

— Önce işimizi bitirelim, sonra gidersin; dedi.

Köy toplantıları erken başlar, erken biter. Mathiasın misafirleri de yeni yıla girmeden iki üç saat önce evlerine dağıldılar. Kim olduğunu belli etmek istemiyen Maksla arkadaşı herkesten önce kaçtılar.

Maks, eve gelince toplantıda gördüklerini anlattı. Yalnız amcasının sihirbazla konuştuklarından bahsetmedi. Büyüklerine hayırlı geceler dileyerek odasına çekildi. Fakat hemen yatmadı. Üstünü başını değiştirerek annesiyle babasının yatıp uyumalarını bekledi.

Sihirbaz, «Hemen bu gece başlıyalım» demişti. Maks, ne bahasına olursa olsun yaptıklarını göreceğim!» diye mırıldandı. Evin içindeki sessizliği iyice dinledikten sonra odanın penceresinden dışarıya atladı.

Hafif hafif kar serpeliyordu. Hava adamakıllı ayazlamıştı. Maks evin arkasındaki kır yolundan dolaşarak amcasının evine yaklaşırken, gocuğuna sarılarak vadiye inen amcasını gördü. Kendini daha serbest hissetti. Öbürlerine, hattâ sihirbaz Maltüse yakalanmaktan korkmuyordu.

Yerden sürünerek sihirbazın yattığı odanın penceresine yaklaştı. Pencereyi gür bir hanımeli kümesi tamamen örttüğü için adam içerden perdeyi gelişi güzel kapatmış, bir kenarı iki parmak kadar aralık kalmıştı. Maks, dalları hışırdatmamağa çalışarak içeriye bakmağa başladı. Masanın üzerinde yanan mum ışığında boylu boyunca uzanmış bir yılan gördü. Gülümsedi. «Priska'nın kulübesinde öldürdüğüm yılanın derisi... Şarlatan bunu önceden arabalıkta görerek amcamdan yılan derisi istemiş olmalı!» Fakat yüzündeki tebessümü bir anda silindi. Gözleri şaşkınlıkla iri iri açıldı.

Sihirbaz Maltüs, dikili olan yılan gövdesini makasla söktü; içinden beze, kâğıtlara sarılı altın, gümüş, kâğıt paraları, küpe bilezik ve yüzükleri çıkarmağa başladı. Maks bunların

Lüiza Yengesiyle kızlarına ait olduğunu derhal tanıdı. Adam son olarak, amcasının birkaç yıl önce nişancılıkta mükâfat aldığı kalın köstekli altın saati çıkardı.

Demek büyücülük için böyle şeyler lâzımdı !.. Maltüs, masanın yanındaki koltukta duran küçük bohçasından keten bir torba çıkararak masadakileri içine doldurmağa başladı. Bir aralık, hatırına bir şey gelmiş gibi, yılan derisini düzeltti, eski şişkin hali verdi, sökük yerlerini kapatarak tekrar masaya uzattı. Sonra torbayı boynuna geçirerek pelerinine iyice sarıldı. Zaten sokağa çıkmak için hazırdı; sivri tepeli külâhı bile başındaydı.

Maltüsün yaptıklarını büyülenmiş gibi, kıpırdanmadan seyreden Maksın adamın kaçacağından şüphesi kalmamıştı. Sihirbaz mumu söndürürken çocuk kendini pencereden kara attı, kara doğru koşmağa başladı.

Nereye koşuyordu ?.. Hırsızı tek başına yakalıyamazdı. Babası henüz hastalıktan kalkmıştı. Bu soğuk, karlı havanın onu yeniden yatağa düşüreceğine şüphe yoktu.

Maltüsü Sensov yolunda yakalıyabilirlerdi; civarda Senseyreden Maksın adamın kaçacağından şüphesi kalmamıştı. işi beceremezdi. Ne yapıp yapıp amcasını bulmalıydı !

Mathias Amcanın o gece Çamlıkta tilkilere kurduğu tuzakları yoklıyacağını hatırladı, Çamlık yoluna saptı. Çamlığa üç koldan giriliyordu. Maks, eğilerek amcasının ayak izlerini seçmeğe çalıştı. Fakat durmadan yağan kar, adam oradan geçmişse bile, izleri örtmüştü. Maks hem koşuyor, hem avazı çıktığı kadar :

— Hey - hey !.. Mathias Amca !.. Hey - hey .. diye bağırıyordu.

Kara bata çıka koşmaktan ayakları ağırlaşmış, âdeta bükülmez olmuştu. Bir aralık sesine koştuğu istikametin ters tarafından birisinin cevap verdiğini duyar gibi oldu, dönerek o yana koşmağa başladı. Hızı artan kar ortalığı bir sis bulutu gibi sarmıştı.

Bağırmaktan kısılmış sesiyle bir kere daha :

— Mathias Amcaaa !.. diye bağırdı.

Kar sesini boğdu. «Biraz soluk almazsam düşüp kalkamıyacağım...» diye ...düşündü. Bunun ölüm olduğunu biliyordu.. Ağır ağır, kollarını sallıyarak, ayaklarını oynatmağa çalışarak biraz daha yürüdü.

Amcasını bulmaktan ümidi kesmişti. Evine kavuşmaktan başka şeyi düşünemiyordu. Ocağı yanan ışıklı odası, sevdiği ve onu seven ailesinin yüzleri, küçük İlze, hattâ çatık kaşlı amcasının yüzü bile gözünün önüne geldi. İçinden, «Yaptıklarımın cezası...» diye geçti. Amcamla hep zıt gittim. Daha saygılı olsaydım sihirbaz meselesini kavgasızca hallederdik.»

Maks üzerini iyice kaplıyan karı silkip adımlarına hız vermek istedi ama nafile !.. Ayaklarına sanki birer gülle bağlanmıştı.

— Bir dakika oturup dinleneyim, sonra tekrar koşarım! dedi.

Yere çömelir çömelmez bütün vücudunun ağırlaşıp gevşediğini hissetti. Göz kapakları kendiliğinden kapanıyordu. Maks ürperdi; ölüm pususuna düşmemek için son gayretini sarfetti. Doğrulmak istedi, doğrulamadı. Emekliyerek, düşünceye kadar karın içinde sürüklendi. Artık vücudu gibi şuuru da uyuşmağa başladığı için mücadeleyi bıraktı, olduğu yere uzanıverdi... Maksın son hatırladığı, bir sarsıntı, arkasından bir havalanış oldu. Ondan sonra herşey siliniverdi.

Mathias Amca kar altında kurduğu tuzakları bulamayınca Çamlığa pek dolaşmadan dönmeğe karar verdi. Bu havayla çıktığına pişmandı. Hele bir iki kere uzaktan boğuk iniltileri andıran sesler duyar gibi olunca içi ürperdi, adımlarını sıklaştırdı. Fakat az sonra tipide o da yolunu kaybetti. Yanına aldığı Priska'ya:

— Hadi eve gidelim Priska; dedi. Eve, eve gidelim !

Akıllı hayvan efendisine baktı, kardan ağırlaşmış kuyruğunu salladı. Havayı koklıyarak ilerliyordu. Birdenbire durdu, tiz bir havlamayla karda yüzer gibi sola doğru koşmağa başladı. Arada bir, Mathias Amcanın onu takip edip

etmediğini anlamak istiyormuş gibi arkaya bakıp bakıp tekrar havlıyordu.

Mathias Amca:

— Karda birisini hissetti galiba... diye mırıldandı, adımlarını sıklaştırdı.

Bu, o mevsimde Alplerde sık sık rastlanan şeylerdendi. Priska birden durdu, ön ayaklariyle, kafasiyle karı açmak için uğraşmağa başladı. Mathias Amca oraya vardığı zaman Priska sevinçli haykırışlarla Maksın yüzünü yalıyordu. Kardan bir yuva içinde yatan adamın yeğeni olduğunu gören Mathias az kalsın üzerine kapaklanıyordu.

— Bu saatte, bu havayla burada ne işin var ?.. diye bağırdı.

Dikkatle bakınca çocuğun ölüm eşiğini aşmak üzere bulunduğunu anladı. Maksı omuzlarından kavrıyarak ayağa kaldırdı, kuvvetlice silkeledi. Fakat çocuk, bezden bebek gibi sallandı, bükülüp bütün vücudiyle tekrar kara çöktü. Mathias, kaybedecek zamanı olmadığını, hattâ belki de geç kaldığını bile anladı. Maksı sırtladığı gibi olanca hızıyle yolu gösteren Priska'nın peşine düştü.

Maks güçlükle kendine gelebildi. Bitkindi, ama yaşadığını duymaktan, etrafında tanıdığı çehreleri görmekten büyük bir sevinç duyuyordu. Mathiasların mutfağında, yerde yatıyordu. Ardına kadar açık kapıyla pencereden zehir gibi soğuk geliyordu. Lüzia Yengeyle Mathias Amca kâh kalın yün parçalariyle, kâh karla çocuğun vücudunu var güçleriyle ovuyorlardı.

Amcayla yeğenin bakışları karşılaştı. Maks bu bakışın tesiriyle kendine geldi. Aklından «Şimdi azarlıyacak beni...» diye geçti. Hâlâ donmuş dudaklarını güçlükle kıpırdatarak:

— Yaramazlık için gitmedim amca... diye mırıldandı. Sihirbaz altınlarınızı çaldı, haber verecektim. Yılan derisi....

Maks titremekten konuşamıyor, dişleri birbirlerine çarpıyordu. Yengesi korkuyla kocasına baktı.

— Sayıklıyor mu ?.. Aklını mı kaçırmış ?..

— Sihirbaz Maltüsü tutun; yılan derisinin içindeki altınla mücevherlerinizi çalıp kaçtı !.. Gidin, odasına bakın.

Çocuğun tamamiyle canlandığını ve aklı başında olduğunu gören Mathiasın içine şüpheyle korku düştü. Karısına :

— Artık yatağa yatırabilirsiniz; dedi, koşarak sihirbazın odasına koştu.

Maksı yatağa yatırıp ıhlamur getiren Lüiza ile kızları odaya giren Mathias Amcanın halinden ürktüler. Dağılmış saçları, bitkin yüziyle, kırık bir sesle :

— Soyulduk çocuklar... dedi. Nemiz varsa götürdü... haydut !.

Bütün ümitlerini bağladığı «Sayın Bay Maltüs» bir anda «haydut» olmuştu. Gözlerini Maksa çevirerek :

— Meğerse bu işte babanla sen haklıymışınız, dedi. İkinizin de kalbini haksız yere kırdım.

Daima gururlu, başı dik duran amcanın kederli hali Maksa pek dokundu.

— Hemen gidelim amca ! Yakalıyacağız onu. Arabayla Sensov'a yetişirsek başka yere kaçmadan yakalarız.

Amcası uykudan uyanmış, söylenen şeyleri anlamıyormuş gibi çocuğa şaşkın şaşkın bakıyordu.

Lüiza Yenge :

— Oğlum sen yat, gidemezsin; büsbütün hasta olursun, dediği halde Maks onu dinlemiyor, acele acele giyiniyordu.

— Çabuk arabayı koşun amca. Beraber gidelim. Ben şahitlik edeceğim. Yılan derisini söküp altınları torbasına nasıl doldurduğunu gözümle gördüm. Yolda size hepsini anlatacağım. Ama çabuk olalım !

Maksın canlılığı Mathias Amcayı harekete getirdi, kuvvet verdi.

On dakika sonra Mathias Amcayla gocuğa, battaniyelere sarılıp sarmalanan Maks kızakla Sensov yolunu tutmuşlardı. Amcası Maksın anlattıklarını dinlerken, sıra beyaz ayı hikâyesine gelince kendini gülmekten alamadı. Daima kalbini kırdığı bu çocuk, kıymetli eşyalarını kurtarmak için karlı

gecede kır yollarına düşmekte bir an tereddüt etmemişti. Ölümden kurtulunca da bu defa hastalanmak tehlikesini göze alarak onunla beraber hırsızı takibe çıkmıştı. Mathias Amcasına acıyan Maks da onunla içten bir saygıyla, şefkatle konuşuyordu.

Sabaha karşı Sensov jandarma karakoluna vardılar. Mathias Amcanın anlattıkları karakol komutanını fazla şaşırtmadı. O zaten Maltüsü mimlemiş, yakalamak için fırsat kolluyordu.

Hep birlikte, ayrıca yanlarına iki jandarma alarak sihirbazın kaldığı hana gittiler. Hancıdan, «Sayın Bay Maltüsün» o sabah yola çıkacağını öğrendiler. Jandarmalardan biri göz kırptı: «Az kalsın kuşumuz kafesten uçuyordu...»

Karakol komutanı, hancıyı öne katarak Maltüsün kapısını çalıp, kalkma zamanı geldiğini söylemesini emretti. Uyku sersemliğiyle yatağından fırlayan sihirbaz hancının sabah çayını getirdiğini sanarak jandarmalarla burun burnuna geldi.

Suçunu inkâr etmeğe vakit kalmadı: Altın torbası masanın üstündeydi. Maks karşısına dikildi, sihirbazın sümsüklenmiş haline alayla bakarak pencereden gördüklerini baştan sonuna kadar anlattı. Mathias Amca çalınan paranın miktariyle mücevherleri bir bir saydı. Karakol komutanı torbayı masanın üzerine boşaltınca, az kalsın varını yoğunu kaybedecek olan Mathias, şarlatanın üstüne çullandı. Jandarmalar «Sayın Bay Maltüs»ü ellerinden güçlükle kurtardılar.

Maltüsün tevkifi Sensov'la civar köylerde çabucak duyuldu. Maks günün kahramanı oldu. Yalnız Lüiza Yenge, eşyaların bulunmasına rağmen pek sevinçli görünmüyordu. Maksın annesine:

— Eşyamızı bulduk ama İlzenin konuşması ümidimizi kaybettik... diyerek ağlamağa başladı.

Odada bulunan Maks boynuna sarıldı.

— Asıl şimdi ümitlenmen lâzım yenge! dedi. Artık bun-

dan sonra amcam, İlzeyi Paris doktorlarına göstermemize izin verir. Yeminim var: Amcam hayatımı kurtardı; ben de İlzenin konuşması için nem varsa harcıyacağım!

Bunu öyle içten söylemişti ki iki kadın, çocuğun boyundan büyük sözlerine gülemediler. Lüiza, sadece:

— Sağ ol yavrum! dedi.

X

HER İŞİN SONU...

Maks «nem varsa» sözünü boşuna söylememişti. Babasının hastalığı sırasında, önceden İlzenin ameliyatı için biriktirmeğe başladığı paranın büyük kısmını ev masrafına katmıştı. Yeniden para biriktirmek için aylarca ava çıkması gerekiyordu. Maksın sabrı tükenmişti artık; küçük kardeşinin bir an önce sakatlığından kurtulması için herşeyini feda etmeğe hazırdı.

O gün babasına:

— Bay Sorbier'e, hayvanlarımın hepsini, kartallarımı da satmağa razı olduğumu yazacağım; dedi.

— Ama istediğin parayı da bildirmen lâzım.

— İlzenin ameliyat masrafına yetecek kadar olsun.

Marta oğlunu göğsüne bastırdı. Küçük hayvanat bahçesine bağladığı sevgiyi herkesten çok o biliyordu.

Paristen cevap gecikmedi. Bay Sorbier, yol masrafını üzerine alarak bir miktar para yollamıştı. Karısının hayatını kurtaran çocuğu ve ailesini kendi evine beklediğini yazıyordu. Maksın hayvanat bahçesini Paris civarındaki şatosunun parkına yerleştirecekti.

Sorbier'lerin mektubunu Jean, ağabeyisiyle Lüiza Yengeye okudu. Mathias Amca ses çıkarmadı, Maksı bağrına bastı. O da, çocuğun fedakârlığını anlamış, içten takdir etmişti.

Karlar çözülmeğe başlarken Lüiza Yengeyle İlzenin yol hazırlıkları tamamlandı. Maks babasiyle birlikte sevgili hayvanlarını kafeslere yerleştirirken ikide bir çeşitli bahaneler

uydurarak kuytu köşelere kaçıyor, göz yaşlarını kuruluyordu. Annesiyle babasından ilk olarak ayrılmak da ona pek güç geliyordu. Küçük İlze, halinden bunları seziyor gibi yüzüne âdeta suçlu, yalvarıcı bir bakışla bakıyordu. O zaman Maks yumuşaklığından utanıyor, kendi kendine:

— Hayvanlarım orada belki daha iyi bakılır; ben de dönüşte kendime yeni bir hayvanat bahçesi kurarım! diyordu.

Hareket günü Marta, onu teselli eden kocasına:

— Ya oğlumu bir daha göremezsem?.. Ya Sorbier'ler onu Pariste kalmağa kandırırlarsa?.. diye için için ağlıyordu.

— Böyle bir şey olursa oğlumuzun istikbaline mani olmamalıyız.

Fakat Maks, dili döndüğü kadar onları teselli ediyor, şehir hayatında gözü olmadığını söylüyordu. Gerçekten, daha henüz yola çıkarken dönmeyi düşünüyordu.

İstasyonda onları karşılayan Bay Sorbier, Maksın mahzun yüzüne bakarak:

— Evdekilere bir an önce haber ulaştırmak istersin değil mi Maks? dedi.

— Ama mektubun ancak iki gün sonra varır. Biz şimdi oraya bir telgraf uçuralım; birkaç saat içinde senden haber almış olurlar.

Maksın yüzü güldü.

Bir gün dinlenmeden sonra Sorbier'ler Lüiza Yengeyle iki çocuğu şehrin en iyi operatörlerinden birine götürdüler. Doktor, İlzeyi köyde gören Bay Sorbier gibi, ameliyatla dilinin çözüleceğini söyledi ve ameliyatın tehlikeli olmadığını da ilâve etti.

İki gün sonra ameliyat yapıldı. İlze, yaşından büyük bir anlayış gösterdi. Herkes gibi konuşmak saadetine ulaşmak için en ufak bir korku veya şımarıklık göstermedi. Ameliyathaneye götürülürken ağlayan annesiyle beti benzi uçmuş, tirtir titreyen Maksa gülümsedi, eliyle selâm gönderdi.

Ameliyat ve bunu takip eden birkaç ateşli gün çabuk

unutuldu. İlze hastanede âdeta bayram havası yaşıyordu. Doktorla hastabakıcılar, hastalar odasını hiç boş bırakmıyordu; herkes çocuğu bir şeyle eğlendirmek, gönlünü almak istiyordu. Her gün ziyaretine gelen Bayan Nelly ile kocası ona türlü türlü oyuncak, şeker, meyva getiriyorlardı.

Nihayet dilin altındaki yara izi iyice kapanınca doktor İlzeye konuşma denemesini yaptırdı. Kızın yavaşca fakat açık olarak:

— Ah-ne... Maks ağa-bey... diye hecelediğini duyan Lüiza ile Maks birbirlerinin boynuna atıldılar. Lüiza hıçkırıklarla ağlıyordu; Maksın gözleri de yaşarmıştı.

İlze, sevinçli bir gülümsemeyle, gine öyle tane tane:

— Ağla-ma an-ne !.. dedi.

Çocuğun serbest konuşabilmesi için, onu konuşturmak, yanlışlarını düzeltmek işini Maksa verdiler. Ondan daha iyi öğretmen bulunamazdı.

Pariste bir ay ya kaldılar ya kalmadılar. Yola çıkmadan birkaç gün önce Bay Sorbier'le Maks başbaşa uzun uzun konuştular. Çocuğa içten bağlanan, ona faydalı olmak isteyen genç adam Pariste, evlerinde kalarak istediği okulda okuması için ne kadar uğraştıysa da bir türlü kandıramadı.

— Annemle babama geri dönmek için söz verdim; döneceğim.

— Onlar izin verirlerse kalmaz mısın? Okumak istemez misin?

— Ben dağ çocuğuyum. Memleketimden ayrılmadan, orada öğrendiklerimle faydalı olmağa çalışacağım.

Maks bir an sustu. Gözünün önünde sabah güneşiyle pembeleşen Alplerin karlı tepeleri, göğün koyu maviliğinde kanatlarını geniş geniş açarak durur gibi ağır ağır uçan haşmetli kartallar belirdi. Bu hayallere sevinçle gülümsedi.

— Babam gibi dağ rehberi ve avcı olacağım! diye sözünü tamamladı.

S O N

SİZE DE BİR YUVA
İKRAMİYELİ AİLE CÜZDANI
YAPI ve KREDİ BANKASI

ÇOCUK ROMANLARI

DOĞAN KARDEŞ YAYINLARI

50 kuruş